

De Audiciens

Het vakblad dat ons versterkt

Vakblad voor audiciens | nummer 1 | jaargang 2 | Januari 2008

- ▷ Geslaagden 2007
- ▷ EUHA 2007.....Klein, kleiner, kleinst!
- ▷ Samen opleiden in de gezondheidstechniek: gewoon doen!

- onzichtbaar
- *Sound by ReSound* technologie
- verkrijgbaar in drie prijspunten

De allerkleinste hooroplossing van ReSound

Voorwoord

Geachte lezers,

Een jaar geleden ontving u de eerste uitgave van De Audiciens in de brievenbus. Voor ons was het een uitdaging. Wij waren van mening dat een vakblad voor een grote groep enthousiaste vak- en branchegenoten levensvatbaar moest kunnen zijn. Met het verschijnen van de eerste editie van het tweede jaar en een nog steeds groeiende verzendlijst blijkt dat we ons niet hebben vergist.

De Audiciens wordt mede mogelijk gemaakt door de adverteerders. Hun toezeggingen voor het jaar 2008 zijn een welkome steun in de rug, waarvoor onze hartelijke dank!

Het afgelopen jaar zijn verschillende onderwerpen belicht. Naast verslagen van beurzen, seminars en congressen waren er interviews en artikelen over het vak of aanverwante zaken. 'Accidentele stapedectomie', 'Horen met de ogen, zien met de oren', 'Viscositeit van afdruckmaterialen', 'Goede spraak in ruis hoort in de buitenste rijen thuis' en 'REM-metingen' zijn onder andere de revue gepasseerd.

Nu, na een jaar De Audiciens, is het wéér een dikke editie. Kopij is er genoeg. Toch willen we u vragen om ook eens 'de pen ter hand te nemen'. Ook in uw omgeving, in uw bedrijf, gebeuren dingen die het publiceren waard zijn. Audiciens, maar ook andere lezers van dit blad, die elke dag met ons interessante beroep bezig zijn, kunnen zeker lezenswaardige verhalen schrijven waarmee wij allemaal ons voordeel kunnen doen. Casuïstiek komt alleen maar uit de praktijk en de ondertitel van De Audiciens is immers: Het vakblad dat ONS versterkt. Dus zien wij graag uw bijdrage tegemoet via audiciens@yabeau.nl!

Nu de kerstbomen, oliebollen, appelflappen, vuurwerk en glazen champagne weer op ons afkomen en we ons opmaken voor een voorspoedig nieuwjaar, willen wij als redactie van De Audiciens alle lezers een goed en vooral een gezond 2008 toewensen!

Ook voor deze editie wensen wij u weer veel leesplezier.

De redactie

Inhoudsopgave

Van harte gefeliciteerd	4
Samen opleiden in de gezondheidstechniek: gewoon doen!	7
EUHA 2007.....Klein, kleiner, kleinst!	11
	
Symposium StAr: slechthorendheid op het werk	15
	
'Kapotte oortjes', wat moet je ermee?	25
	
Nieuws van de Nationale Hoorstichting	29
Gevaar van muzikspelers voor consumenten in kaart gebracht	30
Nieuwe declaratiestructuur LH307 / LH308 van kracht per 01-01-2008	31
Van het NVAB bestuur	33
	
Agenda	34
	

Van harte gefeliciteerd

van de redactie

Tijdens een feestelijke bijeenkomst in leerhotel Het Klooster in Amersfoort op 25 september j.l. tekenden 60 studenten hun diploma 'vakbekwaam audicien'. 'De Audiciens' was erbij om ze persoonlijk te feliciteren. De kersverse vakbekwame collega's kregen een pen met het logo van het vakblad cadeau, in de hoop dat zij in de toekomst ook via 'De Audiciens' van zich laten horen.

De opleiding gaat (terug) naar Nieuwegein

In haar welkomstwoord bedankt opleidingsmanager mevrouw E.M. van den Hoogeband de aanwezigen, docenten en andere medewerkers van het ROC. Van enkele medewerkers wordt afscheid genomen, nieuwe medewerkers worden welkom geheten. Ook meldt zij dat de opleiding per februari 2008 verhuist van Amersfoort naar Nieuwegein.

Na de samenvoeging van diverse opleidingen in grote ROC's willen kleinere opleidingen zich graag meer profileren. Daarom keert de audicienopleiding terug naar het 'oude' gebouw in Nieuwegein.

Ook de inhoud van de opleiding verandert. Praktijkbegeleiders worden meer betrokken bij het beoordelen en begeleiden van de student. Deze krijgen méér opdrachten die ze in de praktijk moeten uitvoeren en oefenen. De groep gediplomeerden van 2007 is de laatste die het diploma 'vakbekwaam audicien' heeft behaald. De studenten die volgend jaar afstuderen krijgen het diploma 'audicien'.

Vakbekwaam en Kwaliteit

NVAB-voorzitter Koos Voogt is verheugd de geslaagden toe te mogen spreken en als eerste te feliciteren. De branche en de brancheorganisatie hechten grote waarde aan goed opgeleide audiciens en hebben kwaliteit hoog in het vaandel. Vanuit het bestuur heeft hij te maken met consumentenorganisaties, zorginstanties, medici, verzekeraars en politiek die kritisch kijken naar de ontwikkelingen op dit gebied en zich er graag mee bemoeien.

'De opleiding tot audicien is géén cursusje dat je er naast je werk zomaar even bij doet. Het is een gedegen vakopleiding die erkenning verdient, net als het werk

van de audicien. Voor onszelf en voor de klant is het zaak kennis op peil te houden en blijvend te streven naar kwaliteitsverbetering.

Triage: selectie en rangschikking

De heer Voogt geeft ook aan dat de audicien een steeds belangrijker rol speelt in de zorg. Als de consument rechtstreeks bij de audicien terecht kan, is deze verantwoordelijk voor het verdere traject. Hiervoor moeten protocollen worden ontwikkeld. De beslissing zelf te behandelen of toch eerst naar het medisch circuit te verwijzen vraagt actuele kennis van zaken en voorzichtigheid. Triage betekent wel een echte erkenning van het werk van de audicien. Het betekent ook een leven lang studeren om de kwaliteit en kennis op peil te houden. De StAr regelt daarin een aantal belangrijke zaken.

'Aankomend afgestudeerd talent'

De NVAB-voorzitter feliciteert niet alleen alle geslaagden met het behalen van hun diploma, maar ook de werkgevers en andere betrokkenen. Zorgvuldig omgaan met de cliënt is naast vakkennis en kwaliteit een aandachtspunt en hij zegt veel te verwachten van de 60 'aankomend afgestudeerde talenten'. Tot slot wenst hij allen een interessante en plezierige loopbaan toe in dit interessante en buitengewoon ingewikkelde vak.

De geslaagden van 2007

Henny van Alphen, Marco Arkes, Jeannette Battem, Bastin Berbée, Bertram Bergink, Michiel Blokzijl, Gerbrand Bosma, Hans Bot, Daan van Boven, Lonneke Bovenschen, Wendy Brouwers, Miranda Bruggeman-Bakker, Patrick Conemans, Marcel Cuperus, Paul Evers, Resi Geerkens, Johan Geltink, Corrie van Ginkel, Wendy de Goede, Liesbeth Grootjes, Saskia Haarhuis, Robert Hofman, Klaas Hoogstra, Floris Hoolhorst, Nadine Jacobs, Saskia Jacobs, Lucia de Jong-van Renswoude, Nicolaas Karels, Mieke van Kester, Harry Ketting, Bert Klamer, Berend-Jan Kooijman, Annelies Krijnsen, Harma Kroezenga, Els Lemmens-Frankhuizen, Barbara Manenschijn, Mariska Michielsen, Fiona Muggen, Rense Nanninga, Sjaak van Nederpelt, Ingrid Pauw, Tom Pels, Frederik Pratasik, Thea van der Reijden-Dikstaal, Eric Retera, Ferry Roquas, Laetitia Sankes, Remy Schelling, Pieter Scheve, Jitta B. van Straaten-Kipperman, Lonnie Sturm-Blok, Monique van Troost, Nelly Tuinenburg-Leeuwrik, Anne Venneri-van Dam, Paul Verhaagen, Marc Verrijt, Vanessa Vleeshouwers, Benno Wallerbos, Esther Westerhof, Peter Wiersma, Simone Zuurbier-Kager.

Naída™

UltraPower

Power verandert het leven.
Meer hoorbaarheid. Slank design. Vochtbestendig.

Naída UltraPower biedt nieuwe niveaus in hoorbaarheid en helderheid. Draadloze verbindingsopties, verrassend smalle behuizing en vochtbestendigheid maken Naída tot de ultieme UltraPower oplossing. Betrouwbare communicatie in elke situatie: Power verandert het leven.

PHONAK

life is on

Samen opleiden in de gezondheidstechniek: gewoon doen!

van de redactie

Om de continuïteit en de actualiteit van de verschillende kleine vakopleidingen in de gezondheidstechniek te kunnen waarborgen is bundeling van krachten op verschillende gebieden noodzakelijk. Het is tijd voor actie! Daarom werd op 5 oktober 2007 in Amersfoort een visie gepresenteerd van de brancheorganisaties op een nieuwe, gemeenschappelijke opleiding voor de gezondheidstechnische beroepen. Dit gebeurde op initiatief van het Platform Gezondheidstechniek, een overlegplatform van voorzitters van de gezondheidstechnische brancheorganisaties dat wordt gefaciliteerd door het SVGB kennis- en opleidingscentrum. Een ambitieus projectplan werd tijdens een bijeenkomst voorgelegd aan experts uit bedrijfsleven en onderwijs in de gezondheidstechnische branches om het draagvlak te peilen. 'De Audiciens' mocht ook aanschouwen.

Opening en inleiding

Dagvoorzitter Max Mulders en algemeen directeur SVGB Jan Vissers openden de bijeenkomst. Zij stelden dat de opleidingsvoorzieningen beter, effectiever en duurzamer moeten zijn. Bedrijven vragen maatwerk en flexibiliteit. Omdat het huidige onderwijs niet kan voldoen aan de grote vraag naar goed geschoold personeel leidt een aantal bedrijven zelf medewerkers op. Om dit aan te pakken werd vorig jaar het Platform Gezondheidstechniek opgericht. Na 5 bijeenkomsten in kleine kring is een plan opgesteld om de verschillende vakopleidingen op een aantal terreinen te bundelen, fondsen doelmatig te besteden en opleidingen in te richten die ontwikkelingen op de voet volgen en aansluiten op de markt. Opbouw en structuur moeten de in-company training overbodig

maken en opleiden tot een hooggekwalificeerde en erkende beroepsbeoefenaar. Alle aanwezigen wordt de kans geboden hierover mee te denken en te praten.

Nieuwe kansen

De gezondheidstechnische beroepsgroepen zijn onmisbaar voor de ondersteuning van miljoenen Nederlanders bij de functies zien, horen, lachen en bewegen. Audiciens, audiologie-assistenten, opticiens, orthopedische (schoen) technici, tandtechnici en technisch oogheelkundig assistenten zijn relatief kleine beroepsgroepen. Werkzaam in hetzelfde krachtenveld hebben ze te maken met dezelfde kansen en bedreigingen. Kwaliteit in de beroepsuitoefening en het handhaven van een goed opleidingsniveau zijn absoluut noodzakelijk voor de toekomst van de branches. 'Het is vijf voor twaalf', betoogde Paul Valk, voorzitter van de NVOS/Orthobanda en vurig pleitbezorger voor gezamenlijk opleiden, in zijn presentatie.

Niet alleen bij audiciens, maar ook in de andere bedrijfstakken is er onderlinge competitie. Daarnaast is er inmenging van buitenaf: leveranciers van hulpmiddelen, arbeidsmarkt, zorgverzekeraars en overheid. Er is substitutie; problemen kunnen worden verholpen door medisch ingrijpen of voortschrijdende computer-technologie. Daarnaast zijn er nieuwe toetreders uit andere branches, gediplomeerd, of alleen maar als productverkoper.

De erkende audicien is naast medisch-technisch specialist op zijn vakgebied óók producent, dienstverlener, zorgverlener en detaillist! Maar regulering en erkenning ontbreken. Door druk van binnenuit en van buitenaf bestaat het risico dat aan dit vakmanschap wordt getornd. Prijserosie kan leiden tot verlies van vakmanschap en kwaliteit. Dit geldt ook voor de andere branches. Het is daarom belangrijk om krachten te bundelen en niet ook nog eens onderling de competitie aan te gaan. Vakmanschap, kwaliteitswaarborgen en allianties in en tussen de verschillende branches kunnen meer zaken uit het medisch en technologisch domein aantrekken. Bedreigingen zoals bezuiniging, nieuwe toetreders, technische innovatie, nieuwe distributieformules, eisen van zorgverzekeraars en mondialisering moeten worden herschapen tot kansen.

Het openbare aanbod van vakonderwijs moet snel en goed mensen kunnen opleiden. Samen moeten we streven naar verbetering en borging van de vakopleidingen. Doelmatig, met een programma toegesneden op wat de leerling aan kennis en kunde meebrengt aan het begin, een opleiding die soepel reageert op veranderingen in de praktijk en waarin nieuwe ontwikkelingen direct zichtbaar zijn. Daarbij is het goed om zelfregulering de nodige aandacht te geven en aan te sturen op formele erkenning van het vakdiploma.

Titelbescherming

In veel EU-landen zijn de medisch-technische beroepen erkend en bestaat titelbescherming. Dit maakt de consument duidelijk dat er verschil is tussen een verkoopbedrijf en het medisch-technisch beroep waarbij vakkennis en dienstverlening aan strikte eisen moeten voldoen. Dit vraagt deskundigheid op onderwijsgebied, extern toezicht, inbreng vanuit de branche en het bedrijfsleven. Voor Europese erkenning moet een opleiding voldoen aan een bepaald niveau. Dit is vastgelegd in het European Qualification Framework: een kwalificatiekader voor systematische ordening van kwalificaties volgens 8 niveaus aan de hand van criteria die specifiek zijn per niveau. Zo worden dezelfde kwalificaties, behaald in verschillende Europese landen, onderling vergelijkbaar. Een certificering voor MBO bestaat nog niet. Audiciens zouden moeten voldoen aan een opleiding op, of boven niveau 4.

We hebben wel het StAr-register; 'voor de zorgverlener met een sterretje'. Volgens Koos Voogt (NVAB) ook een soort keurmerk naar de consument. Hier speelt wel een probleem voor audiciens die al jaren in het vak zitten, maar nooit het vakdiploma hebben gehaald. Zij zitten als het ware in de wachtkamer voor registratie. Met plannen voor invoering van Eerder Verworven Competenties -procedures (EVC), kunnen zij ook in aanmerking komen voor registratie.

In januari 2007 verschenen de kwaliteitsrichtlijnen van het ministerie van Onderwijs. Een eerste stap voor goede EVC-

procedures waarmee onafhankelijkheid van de toetsers wordt gewaarborgd en de procedure op ieder moment kan ingaan. Aan een register 'accreditatie en registratie technisch-medische beroepen in de gezondheidszorg' wordt gewerkt, met als voorbeeld het model van de 'Stichting kwaliteitsregister para-medici'. Het is wenselijk dat certificering uiteindelijk leidt tot een meer formele erkenning door de Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG).

Samenwerking is noodzakelijk

'We moeten het niet willen, maar doén', sprak Paul Valk. Samenwerking kan grote voordelen hebben voor de branches in de gezondheidstechniek. Het platform komt nu met een ambitieus projectplan voor de Nederlandse school voor Gezondheidstechniek. 'Deze droom willen we binnen twee jaar gerealiseerd zien', zei Jenny Doest, voorzitter van het Platform Gezondheidstechniek. Zij schetste de contouren van het plan, waar bij de haalbaarheid van de planning door enkele aanwezigen wel vraagtekens werden geplaatst. Voldoende en tijdige betrokkenheid van besturen, van het onderwijs en van de overheid is noodzakelijk, ook met het oog op de financieringsmogelijkheden. Het gaat om een complex project en er zijn grote tempoverschillen tussen de branches.

Max Mulders en Jan Vissers (rechts)

De vraag om krachtenbundeling komt uit het onderwijs. Zij zien nadrukkelijk de voordelen én de noodzaak hiervan: het wordt eenvoudiger om alle ontwikkelingen te volgen en te vertalen naar onderwijsdoelstellingen.

De overheid stimuleert innovatieve ontwikkelingen in het beroepsgericht opleiden. Uit contact met het Platform Beroepsonderwijs blijkt dat publiek-private samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven uniek is in de mbo-wereld. Ook het samenvoegen van expertise uit verschillende branches ten behoeve van de beroepsopleidingen is zeer innovatief.

Meer betrokkenheid en gezamenlijk opereren, een betere profilering naar instanties, een gezamenlijk budget en een gezamenlijke campagne voor nieuwe instroom. Een goede werving en selectie van mensen die in onze bedrijfstak willen werken is belangrijk. Binnen de leerbedrijven voor audiciens heerst een goed leerklimaat en is er een goede kwaliteit van onderwijs. In deze bedrijven zijn er doorgaans geen problemen met instroom. Om overal goed opgeleide mensen op de klant af te kunnen sturen is echter een campagne nodig om leerlingen uit het VMBO, buitenland en 'tweede kansers' aan te trekken. Niet vanuit de branches, maar vanuit een centrale opleidingsplek: een aantrekkelijke locatie, goed geoutilleerd, een prettige leeromgeving voor kwalitatief hoogstaand onderwijs. Dat is iets heel anders dan een paar weken trainen.

Nederlandse school voor Gezondheidstechniek

Registratie, instroombevordering en kwaliteitsbewaking zijn gebieden van samenwerking. Maar ook moet gekeken worden naar samenwerking op het gebied van na- en bijscholing. Voor kleine opleidingen is het organiseren van gedegen na- en bijscholing onbetaalbaar. De Nederlandse school voor Gezondheidstechniek kan dit oplossen. De droom van een landelijk opleidingscentrum, een bron van innovatie en de toonaangevende kennisinstelling voor gezondheidstechniek wordt volgens Jenny Doest gekenmerkt door vakmanschap, innovatie, kwaliteit, doelmatigheid en efficiëntie, responsiviteit, aantrekkelijkheid en wordt gedragen door het bedrijfsleven. De eigen elementen per beroepsgroep blijven bewaard, maar waar mogelijk worden krachten gebundeld.

Volgens planning starten in februari 2008 de opleidingen voor audiciens, tandtechniek, orthopedische techniek en technisch oogheelkundig assistent in één gebouw in Nieuwegein. Vóór juni 2008 moet er een plan liggen van eisen voor nieuwbouw die medio 2009 moet zijn gerealiseerd.

Slagvaardig en daadkrachtig

De projectstructuur vraagt een kleine stuurgroep die flink aanpakt. Bemoeienis van té veel groepen werkt vertragend. Om met Paul Valk te spreken: 'wij lopen door en je kunt aansluiten'. Deze bijeenkomst toetst het draagvlak, 22 oktober is de stemming binnen het platform over het projectplan. Eind dit jaar moet de financiering rond zijn. Het Platform Beroepsonderwijs bekijkt of het project past in hun dieptestrategie en de signalen zijn positief. Bij groen licht wordt het plan verder uitgewerkt voor de start op 1 januari 2008.

In augustus 2008 moet er een duidelijke gemeenschappelijke structuur bekend zijn voor het vaststellen van EVC. De toetsing 'aan de poort' met betrekking tot het kennen en kunnen is voor jong en oud; hoger opgeleiden en vakgenoten die al jarenlang ervaring hebben maar dit niet met een vakdiploma hebben afgesloten. Voor hen wordt een persoonlijk opleidingsplan (POP) opgesteld.

In augustus 2009 start een BOL-basisopleiding gezondheidstechniek voor 'zoekende' jonge instroom uit VMBO, HAVO/VWO, met een naadloze aansluiting naar branchespecifieke opleidingen. Zij kunnen kiezen voor de brede dagopleiding en later kiezen voor één van de beroepen met een ingangstoets en POP-programma.

Er moeten nog heel wat afspraken worden gemaakt om een langdurige en niet vrijblijvende samenwerking te realiseren. Door het ministerie van Onderwijs worden de plannen toegejuicht. Het kleinschalig onderwijs is inefficiënt en onbetaalbaar.

Niet iedereen is overtuigd van één centraal opleidingscentrum. Het model kan eventueel ook een centrale vestiging met participerende regionale opleidingen bevatten.

Conclusie

De vraag 'Is er draagvlak voor de Nederlandse school voor Gezondheidstechniek?' werd tijdens de expertmeeting vanuit alle branches positief beantwoord. Soms aarzelend omdat het een zeer ambitieus plan betreft, terwijl het anderen niet snel genoeg kan gaan. Aansluiting op vervolgonderwijs om leercarières te bevorderen bestaan al hier en daar, zoals de HBO-opleiding Audiologie aan de Fontys Hogeschool. De contouren van het basisplan zijn duidelijk. Binnen het plan moeten de verschillende branches hun eigen wensen kunnen uitwerken. Met kritische kanttekeningen en aanvullende ideeën werd de bijeenkomst in een positieve sfeer afgesloten: we gaan door op de ingeslagen weg. Het Platform Gezondheidstechniek neemt aan het einde van dit jaar een besluit over het projectplan. Realisatie van dit plan leidt ook naar een nieuw project: registratie en erkenning. Samen opleiden in de gezondheidstechniek: gewoon doen!

m

Design & Performance

WIDEX®
high definition hearing

widex Inteo

widex AIKIA

widex Flash

EUHA 2007.....Klein, kleiner, kleinst!

van de redactie

'Hoortoestellen vielen altijd op. Nu zijn ze zo klein dat je ze nauwelijks nog kunt zien. Ongelooflijk!' Deze uitspraak van Pernille Ribe uit Noorwegen in de Passion-brochure van Widex geeft heel duidelijk aan waar de hoortoestelfabrikanten mee bezig zijn. Het lijkt wel alsof de strijd nu echt is los gebarsten. De hoortoestellen worden kleiner en zijn stuk voor stuk technische hoogstandjes.

Nieuw, nieuwer, nieuwst!

Vorig jaar waren onder andere 'self learning', RITE telefoons, audibility extenders en open CIC's een bijzonderheid. Nu praten we over het 'paren' van GSM's, i-Pods, MP-3's, wireless connectivity, bandbreedtes tot 10.000 Hz en focusoren. Elke zichzelf respecterende audicien moet goed bij de les blijven, anders mist hij niet alleen de boot, maar een hele vloot! Daarnaast is het onvoorstelbaar dat toestellen die in mei 2007 op de markt kwamen het komend voorjaar alweer worden gepasseerd door nieuwe producten van hetzelfde

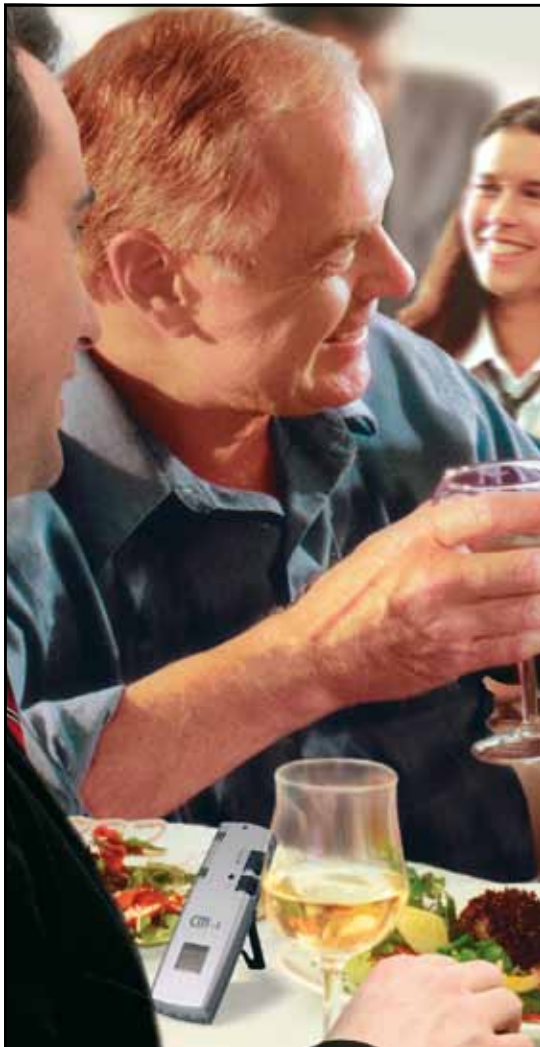
merk. Soms heb je als audicien nog maar net de factuur aan de klant gestuurd of er is al weer een ander product waarmee je de betreffende klant misschien nog wel beter had kunnen helpen. Soms denk je dan: 'zullen we eens een rondje overslaan?'. Maar in deze tijd waarin communicatie zo belangrijk is en de technische mogelijkheden bijna onuitputtelijk lijken te zijn moet je mee! Het is aan de andere kant wel 'petje af' voor alle betrokkenen die deze ontwikkelingen mogelijk maken.

Technische hoogstandjes

Bij binnenkomst in de oostelijke hal van het tentoonstellingscomplex viel de stand van Widex direct op. Groot, maar met een heel nieuw, heel klein AHO-toestel. De Passion; het kleinste AHO dat op dit moment leverbaar is binnen de Widex range, voorlopig uitsluitend in het hoogste segment. De M was al miniem, maar de Passion heeft een behuizing van slechts 22 mm welke door de audiciens zelf is te vervangen. Tevens kunnen de externe telefoons (receiver in canal) net als de bedrading onafhankelijk van elkaar worden vervangen met het bijgeleverde gereedschapje. Kwetsbare onderdelen voor stof, vocht en vetigheid

HOOR
expert

Dé oplossing in rumoerige omgeving!

geschikt voor brede doelgroep:

- zonder hoortoestel
- hoortoestel dragers
- Cochleaire implantaten

CM-1
Aantrekkelijk
geprijsd

T 0345 - 63 23 93

F 0345 - 63 29 19

Kijk voor uw hooroplossing op
www.hoorexpert.nl

emid

leading diagnostic solutions
www.interacoustics.com

Affinity

Optimaliseert uw hoortoestelaanpassing

Stel uw eigen Affinity samen uit de volgende componenten:

- Hoortoestel meetmodule HIT440
- Real Ear module REM440
- Visible Speech module VSP440
- Audiometrie module AC 440

Dé partner voor de audicien

Uw Affinity koopt u bij Emid

Ook leverancier van:

Audiometers
Tympanometers
Richtinghoorbogen
Video otoscopen
Automatisering
Opleidingen
Cabines

EmiD B.V.

- T: 0313 485 588
- F: 0313 485 589
- E: info@emid.nl
- www.emid.nl

zijn vooraf behandeld met een nano-coating. Verder beschikt het toestel over een meer-kanaals locator, een bandbreedte tot 10.000 Hz., een speech enhancer waarbij de spraak boven en lawaai onder de drempel wordt aangeboden, een audibility extender en een bijzonder laag stroomverbruik. Het toestel is in een scala van kleuren leverbaar. Ook afstandbediening behoort tot de mogelijkheden.

Op de stand van Oticon stonden de Epoq en de Delta centraal. Delta werd gepresenteerd in een lifestyle-omgeving. Epoq trok grote publieke belangstelling. Door de unieke verbindingsnelheid tussen beide toestellen ontstaat de mogelijkheid om audiosignalen tussen de hoortoestellen uit te wisselen en centraal te bewerken. In een speciaal hiervoor ingericht auditorium kon het publiek de waarde van ruimtelijk horen in het dagelijks leven ervaren. Tevens werden voor het eerst ervaringen van Epoq-dragers op wetenschappelijke wijze vergeleken met hoorervaringen van conventioneel aangepaste toestellen. Uitgangspunt van Oticon is dat mensen beter in staat zijn ruimtelijk te horen als spraakverstaan in ruis wordt verbeterd en afstand en richting van het geluid beter kan worden gelokaliseerd.

Voor de Streamer werd een 'recharge cradle' gepresenteerd, een handige staander waarin de Streamer automatisch wordt opgeladen. Op korte termijn komt dit product op de Nederlandse markt

AudioService uit Boxtel introduceerde dit jaar op de EUHA drie belangrijke innovaties. Zo is de vorig jaar gepresenteerde Sky (open CIC-toestel) uitgebreid met een high-end uitvoering; de Sky blu. Daarnaast introduceerde AudioService een sterk concurrerende RIC (receiver in canal): de Sun, leverbaar in twee uitvoeringen;

Sun 1 en Sun 2. Beide hoorsystemen zijn zowel met accu als batterij te gebruiken. De toestellen beschikken over de modernste signaalverwerkingssystemen zoals contour manager, windruisonderdrukking, wireless en datalogging. De Sun-toestellen zijn optioneel verkrijgbaar met oplader en afstandbediening. De RIC is tevens uitvoerbaar met een zogenaamde click mould, een maatschaaltje waarin de luidspreker wordt geklikt. Mocht de RIC niet meer worden gebruikt, dan kan het oorstukje ook worden gebruikt voor een open aanpassing.

Introduceerde Resound in het voorjaar de Azure, nu was het de beurt aan Sparx. Sparx is een super power toestel dat de hoogst bruikbare versterking biedt in deze categorie zonder hinderlijke feedbackklachten. Resound Sparx is uitgerust met een multi channel MPO waarmee de audicien in zes onafhankelijke kanalen de persoonlijke wensen van de klant kan instellen. Door toepassing van deze techniek wordt de gebruiker beschermd tegen onaangenaam harde of zelfs pijnlijke output niveaus. Om spraakverstaanbaarheid in lawaai nog verder te optimaliseren maakt Resound gebruik van een zogenaamde noise tracker. Dit systeem analyseert elke frequentieband 500 keer per seconde, zodanig dat de verhouding van achtergrondlawaai in relatie tot spraak optimaal wordt vergeleken en aangepast.

Beltone Marq 'is designed to disappear' en dat is aardig gelukt! Dit minuscule en vederlichte RIE (receiver in the ear)-toestelletje is een van de kleinste en minst opvallende in zijn klasse. Het ergonomische ontwerp volgt op natuurlijke wijze de vorm van het oor, garandeert een hoog draagcomfort en is nagenoeg onzichtbaar. Door de voordelen van RIE te combineren met een geavanceerde signaalbewerking (rapid curvilineaire WDRC) wordt een goede geluidskwaliteit geleverd met meer versterking

in het spraakverstaanbaarheidsgebied. Beltone Marq is verkrijgbaar in twee uitvoeringen: Marq-9 en Marq-17. Door de vele automatische functies en het geavanceerde directionele systeem past de Marq 17 bij de levensstijl van actieve en veeleisende klanten. De Marq-9 biedt een comfortabele luidheidsperceptie en alle essentiële functies die nodig zijn om te profiteren van optimale versterking en beter spraakverstaan.

Phonak introduceert een nieuwe standaard voor optimaal horen: Exelia. Het nieuwe platform CORE biedt toegang tot een grotere reken capaciteit en draadloze toepassingen. Een van de noviteiten is SoundFlow, waarbij een mix van acht configuratiepunten steeds real time worden aangepast aan het omgevingsgeluid, met als resultaat dat er geen waarneembare overschakelingen zijn. Exelia beschikt tevens over een nieuw systeem: whistle block. Dit systeem identificeert en markeert de feedback. Hierdoor wordt er onderscheid gemaakt tussen echte feedback en andere zuivere tonen, zoals in muziek. Vele andere bekende kenmerken zijn in Exelia geoptimaliseerd.

Exelia is eventueel uit te breiden met de nieuwe afstandbediening MyPilot die naast een duidelijke bediening ook nog toegang biedt tot extra programma's. Om toe te kunnen treden tot de multimediawereld is I-Com ontwikkeld, een interface die verschillende inputsignalen draadloos doorstuurt naar de hoortoestellen. Exelia is leverbaar vanaf februari 2008.

Naast Exelia komt Phonak ook met Naida op de markt. Dit slanke ultra power toestel is voorzien van een 675 batterij, zorgt voor meer hoorbaarheid en is bestand tegen vocht, zweet en vuil. Ook dit toestel maakt gebruik van het nieuwe CORE platform. Naida is voorzien van sound recover. Door toepassing van deze technologie worden

hoge zachte tonen die cruciale spraakinformatie bevatten (zoals 's' en 'sh') op een bijzondere wijze gecomprimeerd en hoorbaar gemaakt. Door gebruik te maken van het nieuwe feedbacksysteem in combinatie met de frequentiecompressie is zelfs voor deze groep hoortoestel dragers de kans op feedback geminimaliseerd.

Speciaal voor de kleintjes met ernstige gehoorverliezen is Naida verkrijgbaar in nieuwe kleuren en ontwerpen. Het toestel wordt omstreeks februari op de markt gebracht.

Op de stand van Bernafon werd de nieuwe Brite geïntroduceerd. Brite maakt gebruik van RITE (receiver in the ear)-technologie. Omdat geen enkel hoortoestel volledig onzichtbaar kan zijn, ontwierp Bernafon juist een toestel met een zeer beeldende en aan de natuur ontleende vorm, resulterend in een ontwerp dat opvallend maar niet uitbundig is. De uitgekende modieuze en functionele behuizing heeft Bernafon voor dit toestel de Red Dot Design Award 2007 opgeleverd.

De CENTRA Active is begin 2007 door Siemens geïntroduceerd: een nieuw concept voor de actieve slechthorende. Enkele maanden geleden is het Active concept tevens beschikbaar gekomen in het midden-segment: de CIELO 2 Active. Tijdens de EUHA beurs toonde Siemens een nieuw assortiment van Active toebehoren waardoor nog meer gehoorverliezen met Active bediend kunnen worden. De Siemens stand stond geheel in het teken van het thema "Active for All". Er zijn sterkere luidsprekers beschikbaar: naast 45dB, nu ook 55 en 65 dB waardoor een breder aanpasbereik ontstaat. Daarbij zijn er vernieuwde domes en een speciaal oorstukje voor een breed scala aan gehoorverliezen. Vandaar het Siemens thema "Active for all"!

Conclusie

Op de EUHA 2007 zijn veel nieuwe technische hoogstandjes gepresenteerd op het gebied van hoortechniek en aanpassingen. Fabrikanten streven naar 'klein, kleiner, kleinst' en 'goed, beter, best' en houden daarbij een hoog tempo aan. Een beurs is een goede gelegenheid alle innovaties naast elkaar te zien en te beoordelen. Dit artikel geeft dan ook niet alles weer; het is slechts een selectie uit wat ons is opgevallen.

Symposium StAr: slechthorendheid op het werk

van de redactie

Niet alleen voor de binnenkort verplichte hoeveelheid accreditatiepunten, maar vooral met het doel kennis en kunde op peil te houden, bezocht een groot aantal audiciens de studiedag van StAr op 10 november in de Jaarbeurs te Utrecht. Volgens voorzitter Hans de Wit-Fleer valt dit onder de beroepsverantwoordelijkheid van de audicien als individu. Bijscholing is verplicht voor blijvende registratie als vakaudicien. Eenmaal per jaar krijgen alle geregistreerde audiciens een overzicht van hun behaalde punten. Het systeem en de opbouw van accreditatie is na te lezen op www.audicienregister.nl. Op deze studiedag met als thema 'Arbeid' stond de werkende slechthorende centraal. Met een wirwar aan regels, instanties en mogelijkheden is behoefte aan overzicht voor alle betrokkenen. De kernvraag: 'hoe kunnen we als audicien samen met de cliënt het beste traject in?' kan alleen worden beantwoord als goede, duidelijke en actuele informatie voorhanden is.

Hans de Wit- Fleer

Slechthorendheid en arbeid: hoe werk dat?

Naast tal van andere factoren kan communicatie een hindernis betekenen in de werksituatie. Psychologe/ onderzoeker Dr. Sophia E. Kramer, verbonden aan het AC, afd. KNO van het VUMC in Amsterdam, geeft aan dat het deel van de beroepsbevolking dat kampt met gehoorproblemen aanzienlijk is. In de huidige kenniseconomie is goede communicatie uitermate belangrijk. De zorgvraag in verband met de hoorproblemen op het werk neemt toe. De Wet Werk en Inkomen legt de nadruk op arbeidsgeschiktheid. De werknemer (gedeeltelijk) behouden voor het arbeidsproces is hoofdzaak. Maar er is ook sprake van een verandering van de pensioengerechtigde leeftijd van 65 naar 67 jaar, waarmee naast risicofactoren in de werksituatie ook ouderdomsslechthorendheid een belangrijke oorzaak kan zijn van communicatieproblemen op de werkvloer.

Over risico van lawaai op het gehoor is veel literatuur voorhanden. Daarnaast is weinig onderzoek gedaan naar achtergrondlawaai van minder dan 80 dB, terwijl dit toch zeer hinderlijk kan zijn. Een slechthorende kan ook in bescheiden achtergrondlawaai moeite hebben klanken te onderscheiden. Doorgaans hebben hulpverleners én de slechthorende zelf weinig kennis op dit gebied van signaal/ ruisverhouding. Doordat veel energie wordt verbruikt om geluid en ruis te scheiden is sprake van een secundaire

handicap: het compenseren van de slechthorendheid. Voor geïnteresseerden is een CD-rom gemaakt met uitleg over de signaal/ruisverhouding in de omgeving én in het gehoor. Deze is voor € 9,00 incl. verzending te bestellen via gehoorenarbeid@audiologie-vumc.nl. Bij onderwerp 'CD-rom' vermelden.

Gehoor en verzuim

Uit onderzoek naar werkcondities, hooractiviteiten, inspanning bij luisteren, werkruimte en ziekteverzuim blijkt een aantal criteria aan te wijzen voor de relatie gehoor - verzuim. Hooractiviteiten werden in de werkomgeving getest bij vergelijkbare groepen goedgehoorde en slechthorende werknemers. In de laatste groep droeg 77% een hoortoestel. Ook werd gevraagd hoe vaak in afgelopen 12 jaar werd verzuimd en om welke reden. Goedgehorenden verzuimen statistisch gezien minder, maar wel met dezelfde redenen als slechthorenden. Het extra verzuim wordt veroorzaakt door de luisterinspanning en concentratie die de slechthorende moet opbrengen. Deze psychische vermoeidheid (oververmoeidheid, stress, overspanning) is de voorspelbare variabele in het ziekteverzuim en verdient aandacht. Het herkennen en onderscheiden van geluiden is belangrijk voor een goede communicatie. Naast leeftijd, geslacht en opleiding spelen de functie eisen, werkomgeving en

ZO HOORT HET!

PROFESSIONELE HOORZORG VOOR IEDEREEN BETAALBAAR

Specsavers is in Nederland in januari 2007 gestart met het aanbieden van deskundige hoorzorg en werkt uitsluitend met gediplomeerde audiciens. Net als in de optiek biedt Specsavers Zien & Horen dezelfde succesvolle formule: A-merk hoortoestellen tegen de beste prijs-kwaliteitverhouding. Hiermee biedt Specsavers Zien & Horen het beste van twee werelden: dezelfde hoge kwaliteit als de duurdere hoorwinkels en toch een scherpe prijs. Daarnaast is voor het aanmeten van hoortoestellen altijd de expertise van een gediplomeerd audicien noodzakelijk. Daarom werken er bij Specsavers uitsluitend gediplomeerde audiciens.

WAAROM KIEZEN VOOR EEN PARTNERSCHAP MET SPECSAVERS?

Vanzelfsprekend heeft iedereen zo zijn eigen beweegredenen om de stap te zetten naar het ondernemerschap bij Specsavers. Zo ook Michel Suiker, sinds januari 2007 audicien bij Specsavers. "Ik was toe aan een nieuwe uitdaging en werk nu zelfstandig én heb een groot bedrijf achter me om op terug te vallen. Je wordt direct vanaf het begin

goed begeleid door Specsavers en het uitgebreide trainingsprogramma is daar een onderdeel van. Daarnaast krijg ik onder andere ondersteuning op het gebied van marketing, productinkoop en operationele aangelegenheden en kan ik putten uit een bestaand klantenbestand. Van daaruit kan ik verder groeien. Het is een bewogen jaar geweest, maar ik ben ervan overtuigd dat het de komende jaren alleen maar nóg beter wordt."

BEGIN NU VOOR JEZELF ALS PARTNER-AUDICIEN

Ben jij een gediplomeerd audicien, die het ondernemerschap als volgende stap in z'n carrière ziet? Word dan partner-audicien van Specsavers. Als partner-audicien krijg je een gegarandeerd inkomen, ben jij degene die profiteert van de winst en krijg je volledige marketing- en business-support. Bel Reidar Bakker op 06 - 53 64 83 20 of Diderick Borsboom op 06 - 10 94 75 01 voor een strikt vertrouwelijk gesprek.

Zien en Horen

www.specsavers.nl/horen

werkindeling van de slechthorende werknemer een rol. Als iemand zelf een vergadering vroeg in de ochtend kan plannen, een rustige werkruimte heeft, een pauze in kan lassen, enzovoort, kan dit veel leed besparen. Het kan onzekerheid geven als boodschappen slecht overkomen, maar ook gevaar opleveren. Alarmsignalen, piepjes die aangeven of een heftruck voor- of achteruit rijdt, apparaten die piepen als een proces beëindigd is; het niet herkennen en onderscheiden van geluiden geeft een gevoel van onzekerheid en onveiligheid. De luisterinspanning en concentratie leiden tot (over)vermoeidheid. Het geheel leidt tot verzuim.

Langdurig en grootschalig onderzoek

Via het internet is een Nationale Longitudinale Studie naar Horen gestart (www.hooronderzoek.nl). Het onderzoek richt zich op normaal- en slechthorenden tussen 18 en 65 jaar. Ruim 800 slechthorende en 700 goedgehoorde deelnemers hebben tot nu toe de vragenlijst ingevuld met betrekking tot psychosociale gezondheid, arbeid en arbeidseisen en -omstandigheden, ziekteverzuim en het gebruik en behoefte aan zorg.

Arbo-audiologische diagnostiek en revalidatie zijn een complexe materie waarop veel moeilijk in te schatten factoren invloed hebben. 'Job demand', signaal-ruisverhouding, herkennen en onderscheiden van geluiden, regelmogelijkheden in arbeid, onbegrip van de omgeving, gebrek aan informatie, 'coping', onzekerheid, gevoel van onveiligheid en achterdocht staan in het lijstje van knelpunten.

Het Expertisecentrum Gehoor en Arbeid werkt aan een protocol met als hoofdpunten inventarisatie, diagnostiek, aanbevelingen en een revalidatieplan, schriftelijke rapportage en een multidisciplinaire aanpak. Intake en vragenlijst zijn vanuit de perceptie van de patiënt! Persoonlijke beleving wordt meegenomen en bepaalt samen met uitgebreid audiometrisch onderzoek, leeftijd en toekomstperspectief het uitgangspunt. Re-integratie wordt multidisciplinair aangepakt en informatie wordt breed teruggekoppeld.

Spraakverstaan in ruis

Bij de spraak-in-ruistest valt een grote probleemgroep op. Volgens het audiogram is het gehoor goed, maar er is tóch iets aan de hand. Geen slechthorendheid, maar wel een verslechterde signaal-ruisverhouding kan in het arbeidsproces evengoed problemen geven. Hieraan moet door verspreiding van kennis over de betekenis van slechthorendheid, en met name het effect van een verslechterde signaal-ruisverhouding, gerichte aandacht

Sophia Kramer

worden gegeven. Bij spraakverstaan in ruis spelen ook talige en niet-talige elementen een rol. In bijvoorbeeld een gesprek tussen de Amerikaan Bush en de Engelsman Blair, en een tussen Bush en de Engels sprekende Nederlander Balkenende, zijn de condities gelijk. Er is wél een verschil in taalvaardigheid en dit kan 5% verschil uitmaken in het spraakverstaan. Lexicon, grammatica, semantiek en pragmatiek spelen dus óók een rol. Het auditief systeem verschaft via neurale representatie de perceptie. Voor de cognitieve verwerking zijn concentratie, werkgeheugen en inspanning nodig. Auditieve factoren, zoals hoorbaarheid, monaurale codering (tijd, frequentie, intensiteit), binaurale verwerking en subjectieve waarneming vragen dezelfde condities, aangevuld met taalvaardigheid. Voor een goede beoordeling van spraakverstaan in ruis is dus meer nodig dan alleen een audiogram.

Een hoortoestel versterkt, herstelt het hoorbaarheidsprobleem, maar zorgt niet voor normale oren omdat er ook andere zaken zijn die spraak-in-ruis problemen veroorzaken. Hoorbaarheid is dus niet altijd hetzelfde als verstaanbaarheid. Bovendrempelige problemen vragen aanvullende technieken: audicien is een moeilijk vak!

Arbo-audiologie

Wat kan de slechthorende, waar ligt precies het probleem? Dat is de vraag bij functionele diagnostiek. Over wat je

als professional moet weten en wat je moet meten bij problemen met spraakverstaan in ruis op de werkplek sprak Dr. S. Theo Goverts, fysicus audioloog en hoofd van het AC, afd. KNO van het VUMC. Om dit onderwerp aan te pakken moet synergie bestaan tussen audiciens en AC: 'een situatie waarin het effect van twee of meer samenwerkende of gecombineerde organen of functies groter is dan de som van de effecten die elk van de organen of functies alleen zou kunnen opwekken'. Om goede en adequate hulp te verlenen is kennis nodig over arbo-audiologie en spraakverstaan in ruis. De audicien heeft goed overzicht over de verschillende hoortoestellen, hoorhulpmiddelen en de valkuilen en staat dicht bij de slechthorende. Het AC heeft goed inzicht in audiologische beperkingen, achtergronden en de nuances hierin. Het AC bestaat uit een multidisciplinair team. 'Maar', zo zegt Goverts, 'het AC kan niet zonder goede audiciens; de audicien maakt deel uit van het team!'

In het onderzoek naar spraakverstaan wordt gebruik gemaakt van tests die het dagelijkse leven dicht benaderen. Spraakmateriaal wordt aangeboden in cijfers, monosyllaben en zinnen. De aanbidding wordt toenemend complex, zowel m.b.t. storing (geen, stationaire ruis, fluctuerende ruis, omgekeerde spraak, spraak) en aanbidding (monauraal, diotisch, dichotisch, ruimtelijk). De test wordt ook visueel uitgevoerd. Tekst wordt schriftelijk aangeboden met optische storing, door het aanbrengen van een balkpatroon. Weten wat je moet meten is moeilijk. Tests zijn nog volop in ontwikkeling en er zijn nog geen goede normdata beschikbaar. Niet overal en niet altijd wordt hetzelfde gemeten. Bovendien is alles meten niet doelmatig en niet haalbaar. Het (klinisch) gevoel van de onderzoeker doet ook mee.

Arbo-audiologie verschaft een profiel van de slechthorende werknemer. Het auditief functioneren wordt op verschillende punten objectief (tests) en subjectief (vragenlijst) getoetst, aangevuld met de persoonskenmerken. Daarnaast wordt een auditief profiel van de functie gegeven met onder andere kenmerken als regie, voorspelbaarheid, belang van het auditief functioneren en de organisatie van de werkplek. Ook hierbij spelen subjectieve factoren een rol. De werkplek wordt bekeken op akoestiek en lawaainiveau (SpeechTransmission Index, stoorlawaai en galm, kwaliteit van akoestiek en relatie met spraakverstaan in ruis). De profielen moeten op elkaar worden afgestemd en uiteindelijk volgt een gericht advies.

Het onderzoek neemt vaak een middag in beslag. Het vervolg kan uiteenlopen van niks doen tot technische revalidatie, maar daarbij moet in alle gevallen synergie bestaan tussen alle betrokkenen. Een goed begin is vaak: bellen met de audicien. Geen recept, maar een voorschrift met duidelijke doelen en tussenstappen. Korte lijnen zijn belangrijk. Het gaat om complexe problemen, en je bent nooit klaar.

Theo Goverts

Een multidisciplinaire aanpak biedt de meeste mogelijkheden, maar of daar gebruik van wordt gemaakt is een eigen keus. Niet iedereen wil voor een (her)aanpassing eerst naar het AC voor uitgebreid onderzoek/begeleiding. Er zijn ook 'gewone' slechthorende werknemers die met een goed aangepast hoortoestel geen problemen meer hebben. Sommige ontlopen alle heisa door naar 'de concurrent' te gaan waarvoor verwijzing niet nodig is.

Werkplekaanpassingen

Welke perspectieven kan de audicien schetsen voor zijn werkende cliënten? Andrea Berkelder werkt bij Adviesbureau Plan Plandat helpt bij werkplekaanpassingen om de slechthorende zoveel mogelijk gelijkwaardig aan horende collega's te laten functioneren. Uitgangspunten zijn behoud van functie, gelijkwaardigheid, rust en het voorkomen van isolement. Kernbegrippen zijn veiligheid, zelfstandigheid en ontplooiingskansen.

Veel slechthorenden zijn oververmoeid, stuiten op onbegrip en worden onzeker. De vermoeidheid wordt vaak door de mensen zelf niet onderkend, of niet in relatie gebracht met hoorproblemen. Deze relatie is voor anderen nóg moeilijker te leggen. Plan Plan probeert rust te brengen op de werkplek, werkt aan acceptatie door collega's en acceptatie door de slechthorende zelf. Een eerste stap naar verbetering is openheid. Nog té vaak worden hoortoestellen zo heimelijk mogelijk gedragen. 'Als ze het maar niet merken', blijft een reden voor verzet tegen hulp en hulpmiddelen, met alle gevolgen van dien.

De hulpverlening verloopt via een stappenplan. Als de slechthorende wordt doorverwezen, volgt een oriënterend gesprek over de werksituatie en een inventarisatie van de knelpunten, wensen en eisen. Op de werkplek wordt gedetailleerder onderzoek gedaan naar eventueel al bestaande akoestische voorzieningen en aansluitmogelijkheden op bijvoorbeeld het

ontruimingsalarm en/of telefooncentrale. Dit wordt teruggekoppeld naar de verwijzer. Vervolgens kunnen verschillende mogelijkheden worden uitgeprobeerd, waarbij voorzieningen op proef beschikbaar zijn. Een derde stap is het aanpassen van producten. Het gaat om maatwerk en daarbij hoort ook een handleiding op maat. Het stappenplan is rond met persoonlijke begeleiding en instructie.

Uit de praktijk

- Een slechthorende vakleerkracht voor het restaurantwezen geeft les in een grote keuken met slechte akoestiek: veel harde materialen en veel ruisbronnen. Een oplossing werd gevonden in geluidsabsorberende plafondplaten en door hinderlijke geluidsbronnen zoals vaatwasser en koelkast in een apart hok te zetten.
- Een receptioniste bij een zorginstelling zit achter een balie in een grote hal. Als ze achter haar computer zit merkt ze bezoekers niet op. Ze moet steeds opletten en dit geeft veel onrust en irritatie. Ook telefoon, vergaderingen en overleg zijn moeilijk. Ze is moe door de concentratieproblemen en misverstanden. Voor haar was de oplossing een andere werkplekstelling. Door de computertafel verder van de balie te zetten is er meer overzicht en meer rust. Via infraroodtrillers bij de balie weet ze dat er iemand staat. Op de balie staan microfoons die ze individueel kan bedienen en ook de telefoon is aangesloten op het communicatiesysteem van haar solo-apparatuur.
- Een leerkracht muziek, slechthorend geworden door werk en spelen in een band, moest aanvankelijk weg uit haar baan. Alles werd aangepast en haar leerlingen oefenen nu met hoofdtelefoons waarop ze kan inloggen, meeluisteren en aanwijzingen geven. Dit gaat al 3 jaar goed.
- In het onderwijs zijn sommige horende collega's jaloers op de voorzieningen die een slechthorende collega heeft, zoals een piekmeter voor lawaai!

Er zijn diverse communicatiesystemen, zowel vast als meeneembaar. Voorbeelden zijn de koffer met draadloze vergaderset en toondetectoren met timer en trillers om aandacht te initiëren. Alles is erop gericht mensen te helpen, maar de kosten zijn vaak hoog. Naast aanpassingen die vallen onder de verantwoordelijkheid van de werkgever, zijn ook voorzieningen via het UWV beschikbaar. Voor informatie kunt u terecht op de website:

www.planplanadvies.nl.

'Veranderitis'

Er is een overvloed aan regels en vergoedings(on)mogelijkheden en als je alles een beetje snapt verandert het weer door nieuwe wet- en regelgeving. 'Veranderitis', noemt Henk Buijs dit. Hij is beleidsmedewerker bij het UWV en vraagt zich af hoe de audicien zijn cliënt goed kan adviseren aangaande aanpassingsmogelijkheden op het werk. Een aantal zaken met betrekking tot het recht op voorzieningen is wel duidelijk: bij een structurele en functionele beperking is een voorziening nodig. Aangaande voorzieningen zijn er 4 hoofdgroepen:

- intermediaire activiteiten zoals een doventolk;
- job coach, speciaal voor doven en slechthorenden;
- vervoersvoorzieningen;
- meeneembare voorzieningen, onder andere hoortoestellen in de werksfeer.

Voorzieningen worden verstrekt aan diegenen die in loondienst werken of gaan werken, UWV- en gemeentepopulatie. Er is samenwerking gezocht met het Ministerie van Onderwijs. Met uitzondering van de job coach gelden bovenstaande voorzieningen ook voor scholing of proefplaatsing. Startende zelfstandigen kunnen beperkte tijd een beroep doen op een aantal voorzieningen.

Het hoortoestel geldt niet als onderwijsvoorziening. Als de spreker opmerkt dat deze buiten de regeling vallen, maar tot de leeftijd van 15 jaar door de verzekeraar worden vergoed, reageert de zaal met een lachsalvo. Verzekeraars of UWV, vergoedingen zijn vaak onduidelijk en 'wie betaalt wat?' blijft een onderwerp van discussie. Voor de werkgever is een subsidie mogelijk voor extra kosten van bijvoorbeeld ringleiding of aanpassingen in de akoestische sfeer. Boven de premiekorting die de werkgever krijgt is er een UWV-vergoeding. Maar wie weet de weg in het woud van voorzieningen?

Uit de praktijk

Anja Schuurmans is vanaf haar 15e jaar progressief perceptief slechthorend. Ze trouwde, kreeg kinderen en

Het Panel

Makker hoortoestellen

Vestigingen in Amsterdam, Baarn, Hilversum, Laren en Utrecht.

Liever maatwerk dan lopende bandwerk?

Dan hoor je natuurlijk bij Makker Hoortoestellen!

Bij **Makker Hoortoestellen** moet je tweetalig zijn. Niet alleen moet je precies verstaan wat de klant wil en duidelijk kunnen maken wat wij aan mogelijkheden bieden, maar aan de andere kant moet je ook goed met de voorschrijvers kunnen overleggen. Soms moet je buiten de gebaande paden treden om met de allerbeste hooroplossing te komen. Pas dán zijn wij bij Makker Hoortoestellen tevreden. En daarom zoeken we een

Audicien / Audicien-in-opleiding m/v

die door wil gaan, waar anderen stoppen voor onze nieuw vestiging:

Makker Hoortoestellen van Linschoten Kliniek te Hilversum.

We werken met een hecht team.

De 7 vestigingen van **Makker Hoortoestellen** doen onderling graag aan kruisbestuiving: je kunt altijd van elkaar leren. Bovendien hechten we veel belang aan bijscholing.

We willen de beste service leveren en dat kan alleen als we jou op een hoog niveau houden.

En je krijgt alle ruimte om je eigen initiatieven en inzichten te ontplooiën. Maatwerk lever je immers niet in kant en klare mallen.

Makker Hoortoestellen heeft 7 vestigingen in Midden-Nederland. Makker Hoortoestellen 'Van Linschoten Kliniek' maakt deel uit van een uniek concept. In de Van Linschoten Specialisten vind je **KNO-artsen**, een **Audiologisch Centrum** en een **audicien**, allemaal onder één dak. Onze klanten kunnen in één morgen een diagnose krijgen en dezelfde dag met een hooroplossing naar huis gaan. Daarnaast hebben wij in onze showroom 95 procent van alle hulpmiddelen voor slechthorenden aangesloten staan zodat wij optimaal kunnen adviseren.

Hoor je bij **Makker Hoortoestellen**?

Stuur dan je brief, mét CV, naar Makker Hoortoestellen, tav Michel Makker, Eemnesserweg 35, 1251 NB Laren. Mailen kan ook: michel@makker.nl. Wil je nog meer weten? Bel dan naar Makker Hoortoestellen 'Van Linschoten Kliniek', Van Linschotenlaan 1, 1212 ES Hilversum, (035) 6469472. www.makker.nl

Vanzelfsprekend wordt je sollicitatie discreet behandeld.

wilde uiteindelijk terugkeren in het arbeidsproces. Als hoortoestel draagster werd zij geattendeerd op haar status van arbeidsgehandicapte. Ze vond de weg naar het UWV en kwam terecht in een werkzoektraject. Met begeleiding door FAMA deed ze een opleiding en werkt inmiddels al jaren als vakbekwaam audicien in een prettige werkomgeving in een fijn team.

Audiciens hebben veel ervaring met slechthorendheid, maar een slechthorende medewerker is anders. Anja heeft een eigen werkruimte, deelt haar eigen werk in, neemt zelf initiatief. De cliënt merkt op dat ze 'veel met slechthorenden werkt', omdat ze niet praat terwijl ze achter zich formulier pakt en na het stellen van een vraag eerst luistert naar het antwoord voordat ze het opschrijft. Dat dit ook voor haarzelf nodig is om goed te communiceren, valt minder op.

Nieuw beleid

Hoortoestellen vallen nog onder oud beleid van het UWV. Indien nodig voor het werk is er een volledige vergoeding als er geen vergoeding is door de zorgverzekeraar. Het komt helaas voor dat er voor verlies minder dan 35 dB wel vergoeding is, maar ontoereikend voor het toestel dat nodig is voor goed functioneren in de werksfeer. Volledige vergoeding is niet mogelijk.

Na publicatie in de Staatscourant verleent het UWV onder voorwaarden een vergoeding/aanvulling van maximaal € 700,00. Dit is de maximale vergoeding voor een hoortoestel in de werksfeer, als er géén vergoeding is van de verzekering, óf het is de maximale bijdrage als de verzekering niet het toestel vergoed dat nodig is voor het werk. Het lijkt overigens ook de taak van de verzekeraar het voor het werk benodigde, duurdere toestel te vergoeden. Onvolledige vergoeding werkt remmend op de prijsontwikkeling. De cliëntenraad van het UWV is gevraagd een standpunt in te nemen dat wordt voorgelegd aan het ministerie. Er is nog geen akkoord bereikt.

Kort samengevat stelt het UWV in het nieuwe beleid de volgende voorwaarden:

- Het hoortoestel is vrijwel uitsluitend bedoeld voor de werksituatie of kan vrijwel uitsluitend voor of in de werksituatie worden gebruikt. Dit is ter beoordeling van een arbeidsgeneeskundige. Als het hoortoestel zowel voor de leef- als werksituatie wordt gebruikt, betekent dit niet automatisch dat de aanvrager niet voor vergoeding in aanmerking komt. Aan deze voorwaarde kan dus nog steeds worden voldaan als het hoortoestel ook 'privé' wordt gebruikt.

- Voordat een verzoek tot vergoeding/aanvulling kan worden ingediend bij het UWV moet een verzoek tot vergoeding van het hoortoestel worden ingediend bij de ziektekostenverzekering. Het UWV eist een schriftelijke reactie van de ziektekostenverzekering waarin staat of enige vergoeding wordt verstrekt en zo ja, hoe hoog deze dan is.
- Aan het UWV moet een originele factuur worden overhandigd.

Met betrekking tot dit beleid is een uitgebreide landelijke mailinstructie verzonden aan alle NVAB-leden.

Jobcoaching en andere hulpmiddelen

Audiciens bieden een technische oplossing in de vorm van een hoortoestel, maar naast de meetbare slechthorendheid zijn er op de werkplek ook andere, met gehoor samenhangende problemen die met dit hulpmiddel niet worden opgelost. Om alle opties te benutten kan de audicien de cliënt wijzen op het bestaan van de job coach. Dan moet echter wel duidelijk zijn wat een job coach is en wat deze kan doen. Paul van der Straten, arbeidsdeskundige bij Viataal/FAMA, lichtte het werk van de job coach toe.

Een job coach kan een cliënt begeleiden naar of in een reguliere baan en zorgt dat de slechthorende volwaardig kan functioneren. Dat betreft niet alleen het werk, maar strekt zich ook uit tot de sociale contacten op de werkplek. Jobcoaching op langere termijn betekent ook dat bij problemen de coach weer opgeroepen kan worden. Dan is er een herhalingsmoment en kan een en ander concreet worden aangepakt.

Signalering maakt de audicien als dienstverlening breder en vollediger. Er is niet alleen aandacht voor de technische oplossing maar ook voor het functioneren, ook op de werkplek waar ook de audiomogelijkheden geoptimaliseerd moeten worden. Die mogelijkheden zijn legio: een tactum horloge, aangepaste telefoon, Bellman visit, spiegels, job

Audio Service

Audio Service, de 4de grootste hoortoestellenfabrikant uit Duistland, is voor haar sterk groeiende vestiging in Boxtel op zoek naar een enthousiaste "productspecialist" voor het complete productassortiment van Audio Service.

Jij kent Audio Service! Dit succes is vooral te danken aan onze enthousiaste en betrokken medewerkers bij wie professionaliteit, klantgerichtheid en integriteit hoog in het vaandel staan. Wil jij onze collega worden en samen in een hecht team het succes in de Nederlandse markt verder uitbreiden? Je regio is nog nader te bepalen maar in ieder geval boven de rivieren. Goede secundaire arbeidsvoorwaarden en een informele werksfeer in goed teamverband is wat wij je bieden.

Functieomschrijving

Als vertegenwoordig(st)er van Audio Service ben je verantwoordelijk voor je eigen rayon. Het onderhouden van bestaande relaties en het uitbreiden van nieuwe behoren tot je kerntaken. Evenals het bezoeken van voorschrijvers. Verder weet je signalen uit de markt om te zetten naar verkoop en kan je de vrijheid die wij je bieden vertalen naar een juiste efficiënte planning. Deelnemen aan- en bezoeken van beurzen in binnen en buitenland behoren ook bij je taken en je rapporteert rechtstreeks aan de sales manager. Natuurlijk beschik je over de juiste klantfocus, analytisch vermogen, representativiteit, professionaliteit, overtuigingskracht, zelfstandigheid, doelgerichtheid, communicatieve eigenschappen. Bekendheid met de branche is een pre maar geen directe noodzaak

Solliciteren

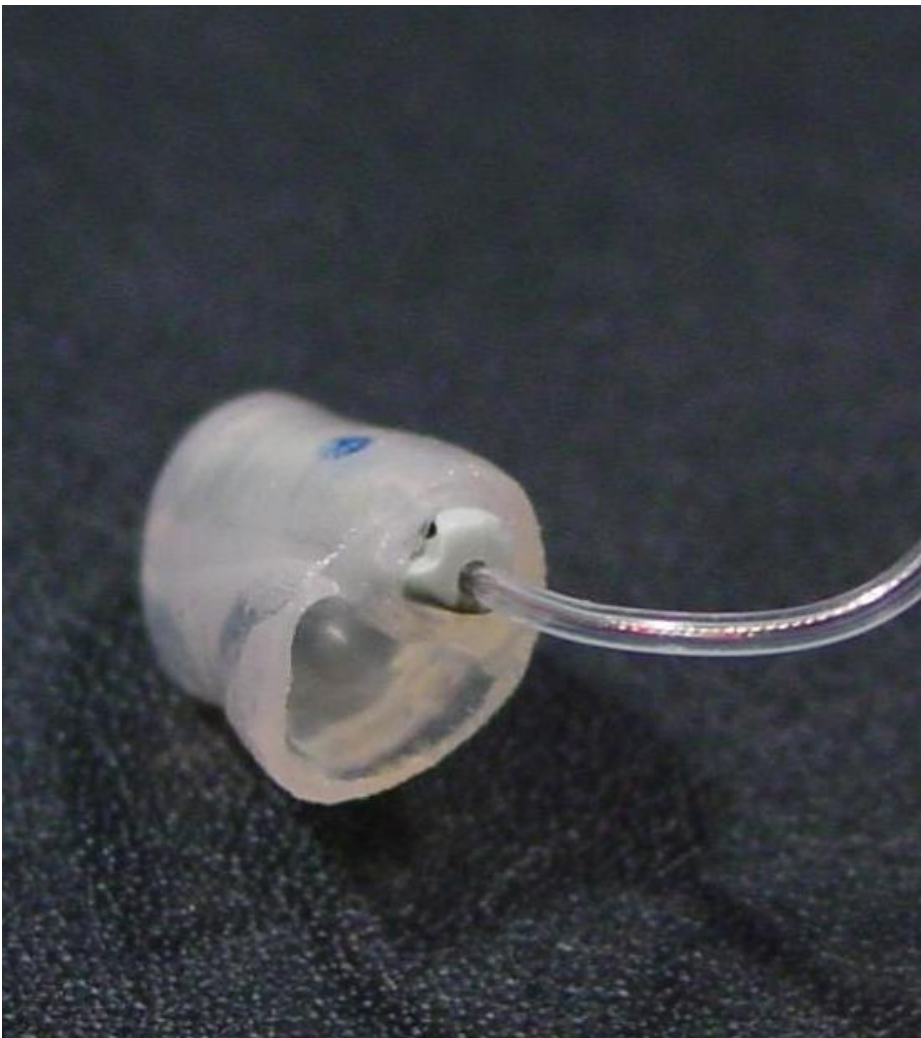
Heb jij interesse en beschik je over MBO+/HBO werk- en denkniveau, stuur dan je sollicitatie met cv en een argumentatie waarom jij bij ons wilt werken naar Audio Service GmbH, t.a.v. L.Gruiskens/ A.Vermeer, Postbus 66, 5282 WV Boxtel Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Audio Service: 0411-684400 of met

Loet Gruiskens Algemeen Manager 06-41900085

Alexander Vermeer Sales Manager 06-41900086

Met klem willen wij je benadrukken dat elke sollicitatie met de meeste zorg en vertrouwelijk zal worden behandeld.

SILICONEN OORSTUKJES VOOR "OPEN AANPASSING" HOORTOESTELLEN

- Op maat gemaakte siliconen oorstukjes.
- Comfortabel voor iedere gehoorgang.
- Van een kleine ontluchting tot een heel open oorstukje.
- Afgewerkt met nanolak.
- Voor alle merken hoortoestellen, o.a.

Beltone
Bernafon
Oticon
Phonak
Resound
Sebotek
Siemens
Unitron
Widex

LABORATORIUM FORMAAT BV

www.labformaat.nl
info@labformaat.nl
023-5317473

Michel Makker leidt de paneldiscussie

coach, soloapparatuur enzovoort. Solo apparatuur als aanvulling op het hoorapparaat in bijvoorbeeld het onderwijs is ideaal in rumoerige situaties of als er één of weinig sprekers zijn. De solozender- en ontvanger geven duidelijke verbetering. Ook in vergadering kan de spreker gebruikmaken van een zender en de cliënt van een ontvanger. Steeds vaker wordt een kleine FM-ontvanger vastgeklikt aan het hoortoestel. Het is daarom belangrijk altijd te vragen naar werk en werksituatie. Zelfs bij een gehoorverlies van minder dan 35 dB maar met auditieve problemen op het werk kan het UWV wat betekenen. Hoortoestellen zijn niet duur wat betreft techniek en mogelijkheden. Anders is het als er aanvullend voor moet worden betaald. De vraag is dus: wat voor toestel beveel je aan? Aanvullende apparatuur, zoals solo apparatuur, komt in aanmerking voor volledige vergoeding. Is het goed daarbij dan een goedkoper toestel aan te bevelen? Moet er bij een betere verzekering een duurder toestel worden voorgeschreven? Het is zaak te zoeken naar de goedkoopste adequate oplossing. Kwaliteit en doelmatigheid bepalen wat de cliënt nodig heeft en bepalen de keuze.

Ga kijken op de werkplek!

Slechthorenden komen slecht uit voor hun handicap. Het is mede om die reden lastig om ze aan het werk te houden. Als er té lang problemen bestaan op het werk wordt hulp dweilen met de kraan open. Er zijn dan al misverstanden, conflicten, uitval en een aanvraag voor outplacement. Vaak is het méér dan alleen gehoorverlies en daarom moeten ook audiciens bij het intakegesprek gericht vragen naar werk en werkomstandigheden. De audicien kan in het hele traject veel eerder signaleren. Als er klachten zijn over het gehoor en de aanpassing kan het nuttig zijn op de werkplek te gaan kijken. Hoe is het gesteld met de akoestiek, wat zijn de taken en waar liggen de

daadwerkelijke problemen? FAMA en arbeidscentrum Viataal werken bij werkplekonderzoek samen met leveranciers als Phonak, MCS en Auditech en regelen aanpassingen op proef. De plaatselijke audicien neemt vervolgens de nazorg op zich.

Zelfs bij een meetbaar goed gehoor kunnen er problemen zijn met spraak verstaan in lawaai. Het kan gaan om een verlies tot 15 dB, en dan is huisarts of AC niet het aangewezen traject. Toch is het goed om deze grote groep licht slechthorenden te motiveren naar de huisarts te gaan en te zorgen voor een verwijzing. De audicien kan duidelijk aangeven waarom actie geïndiceerd is en op welk gebied de problemen liggen. 'Zo kan het AC ook een toegevoegd lid zijn van de audicienpraktijk', aldus Dr. Goverts.

We moeten het sámen doen

De slechthorende moet centraal staan. Opmerkingen als 'het AC doet er jaren over' of 'audiciens zijn zakkenvullers' dragen daar niet aan bij. Zaak is de cliënt goed te informeren en tijdig door te sturen. Sámen de schouders eronder en sámen achter de cliënt staan. Hij moet niet zoeken naar de juiste hulp, dat doet de audicien. Daarom is er behoefte aan overzicht, duidelijke afspraken met instanties, een duidelijk beleid en een goed beeld over de mogelijkheden. Of, zoals Hans de Wit-Fleer bij afsluiting zegt: 'de vraag is: hoe kunnen we samen het beste traject in?!' Hier haakt forumdiscussieleider Hans van Grieken (FAMA) op in met de belofte de verschillende trajectmogelijkheden kort en duidelijk in kaart te brengen. 'Even met de deskundigen om de tafel' en één geplastificeerd A-4tje kan een wereld van verschil maken, ook in ónze werksituatie.

Aankondiging:

Op 12 april 2008 is het volgende StAr-seminar met als onderwerp: Kinderen

Kent u ons al?

YourCare information systems b.v.
de enige onafhankelijke leverancier van
software voor audiciens

Kent u YAAPP al?

YAAPP is ons totaalpakket voor de administratieve automatisering bij audiciens.

YAAPP groeit mee met uw audiciensbedrijf, zowel financieel als technisch.

Financieel begin met huren om het aan te schaffen als u overtuigd bent.

Technisch van standalone op één PC via multi-user in uw netwerk naar gekoppelde filialen.

YAAPP is toegankelijk, wij ook!

U kunt ons bellen op 0413 - 378830 of mailen naar info@yourcare.nl

U vindt ons online op www.yourcare.nl

De Scheifelaar 115 5463 HV VEGHEL Tel. 0413 - 378830

Cedis®

Een betere bescherming, een schoner resultaat en meer zekerheid met de reinigingsmiddelen van Cedis !

Cedis med, de reinigingsproducten voor uw hoortoestel, oorstukje en geluidbeschermers hebben een vijfdaagse kiemdodende werking. De Cedis reinigingspads en reinigingsstick bevatten desinfecterende vloeistoffen op basis van Nano-technologie, waardoor na het aanbrengen een minder poreus en daardoor gladder oppervlak ontstaat. Dit zorgt voor een makkelijke, snelle en grondige reiniging van uw hoorsysteem met een langdurige werking.

Cedis reinigingsstick
Inhoud: 15 ml.

Cedis reinigingspads
Inhoud: 20 reinigingspads

Bent u geïnteresseerd in de Cedis reinigingsmiddelen? Neem contact met ons op voor meer informatie. Ook voor andere producten van Cedis en Egger kunt u ons bereiken op onderstaande gegevens. Wij helpen u graag verder!

Battery **Benelux**

Joh. Enschedeweg 16 - 18, 1422 DR Uithoorn, Telefoon+31 (0) 297 530601
Fax +31 (0) 297 530581, E-mail info@batterybenelux.nl, Internet www.batterybenelux.nl

DESIGNED TO DISAPPEAR

Beltone Marq stelt de nieuwe norm voor Receiver In the Ear toestellen (RIE):

- Visuele transparantie
- Akoestische transparantie
- Klein en ongekend krachtig
- Directe acceptatie
- Laag batterijverbruik

Voor meer informatie ga naar www.beltone-marq.com

Beltone Marq: het kleinste hoortoestel in zijn klasse

Beltone

marq

Beltone Netherlands B.V. | Het Hazeland 5-7 | 6931 KA Westervoort | Postbus 18 | 6930 AA Westervoort | T 026 - 319 56 00 | F 026 - 319 56 01

'Kapotte oortjes', wat moet je ermee?

van de redactie

Arbeidscentrum Viataal is onderdeel van FAMA en richt zich op re-integratie van auditief/communicatief beperkten. Tweemaal per jaar organiseren zij een studiedag en 22 november werd een groep bedrijfsartsen, verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen op de hoogte gebracht van problemen die zich voordoen met slechthorendheid in relatie tot werk. Het inschatten van arbeids(on)geschiktheid van mensen met een auditieve/communicatieve beperking vraagt naast kennis van het beschikbare onderzoeksinstrumentarium ook inzicht in tal van bijkomende zaken. Het gaat vaak om een verborgen handicap waarvan de impact verder gaat dan het minder kunnen interpreteren van geluid. Zo is een functiemogelijkhedenlijst (FML) een uitgangspunt. Het geeft geen beperkingen aan maar aandachtspunten ten opzichte van normaalwaarden. Een passende functie vinden, aansluitend bij de cliënt en zijn mogelijkheden, rolt niet zomaar uit een CBBS, het Claim Beoordelings Borging Systeem. Het betekent óók kijken op de werkplek omdat te vaak wordt gedacht aan een keuring en herplaatsing dan aan aanpassingsmogelijkheden in de bestaande werksituatie. De aanwezige artsen ervaren op deze dag dat het gaat om méér dan alleen 'kapotte oortjes'.

De missie

Het streven is om de dove of slechthorende klant op de juiste plek in een bedrijf te krijgen en te houden. Daarvoor is voldoende kennis nodig van de speciale problematiek die hiermee samenhangt. Voordat Fama in actie kan komen moet er een opdrachtgever zijn, zoals de sociale dienst van een gemeente, een uitkerende instantie als UWV, maar ook de werkgever die door de Wet Poortwachter verplicht wordt zijn medewerkers uit de WIA te houden. Advies over voorzieningen zoals hoorapparatuur, waarschuwingssignalen, gebaren- of schrijftolk, akoestische of optische werkplekaanpassing, jobcoaching en voorlichting behoren tot het expertisegebied. De cliënt krijgt een eigen re-integratieconsulent. Na inventarisatie wordt de problematiek uitgebreid in kaart gebracht en een plan van aanpak opgesteld. De betrokkenheid gaat ver: in een sollicitatiebrief van een dove cliënt staat het telefoonnummer van de consulent vermeld. De hoorproblemen worden niet per se vermeld. Als er

ir. Reincke (rechts) met deelnemer

telefonisch contact wordt opgenomen legt de consulent uit dat de sollicitant doof of slechthorend is, maar verder gelijk aan ieder ander: 'het zijn alleen maar kapotte oortjes'.

Slechthorendheid en meer

Voor de werkgever moet duidelijk zijn dat een (nieuwe) medewerker zijn werk onder voorwaarden prima kan doen; er is alleen een auditieve beperking. Voor de verzekerings- en bedrijfsartsen en de arbeidsdeskundigen moet juist duidelijk worden dat problemen in de werksituatie ontstaan omdat het méér is dan alleen kapotte oortjes. Daarom werd door ir. Hermerik Reincke, audioloog, de complexiteit van het gehoor uitgelegd. Naast waarnemen, onderscheiden, herkennen, richting horen en genieten van geluid is spraakverstaan in een rustige en rumoerige omgeving een belangrijke functie. Na invoering van de landelijke gehoorscreening bij zuigelingen zijn er wekelijks 1 of 2 baby's waarbij op de leeftijd van 2 maanden al wordt gestart met hoortoestellen. De gevolgen van slechthorendheid op zeer jonge leeftijd leiden tot gevoeligheidsverlies van het orgaan, discriminatieverlies en daarmee tot stoornissen in de spraak- en taalontwikkeling.

Dit heeft weer gevolgen voor de cognitieve en psychosociale ontwikkeling. Bij aangeboren slechthorendheid horen ook taalproblemen. Abstracte begrippen zijn onbekend, de woordenschat is beperkt en daarmee is ook lezen en schrijven doorgaans onder niveau. Bij intake of onderzoek moet altijd worden gecontroleerd of een vraag of opdracht goed is begrepen. Daarom wordt veel gebruik gemaakt van gebaren, plaatjes en tekeningen om goed uit te leggen wat wordt verwacht, wat de bedoeling is van een test. Zo wordt een eerlijker uitslag verkregen. Onbegrip en daardoor geen of een onjuiste reactie leidt tot communicatiestoornissen en verkeerde conclusies.

Hoe hard is een decibel?

Dat geluid wordt gemeten in decibel is algemeen bekend, maar niet dat het een logaritmische maat is. 2x sterker = 3 dB, 10x sterker = 10 dB, 100x sterker = 20 dB en een miljoen keer sterker = 60 dB. Voor de audicien gesneden koek, maar niet voor alle artsen. Dit inzicht geeft waardes bij auditieve beperkingen een andere betekenis, zeker na het horen van een aantal geluidsfragmenten. Fragmenten van gesprekken tussen 2 personen, 4 personen en in een klaslokaal met normaal gehoor, en een verlies van resp. 35 dB, 60 dB en 60 dB met gehoorapparatuur maakten duidelijk dat een gehoorverlies niet vergelijkbaar is met een optisch verlies. Bij slechte ogen zet je een bril op en het probleem is verholpen. Bij gehoorverlies leidt een gehooraanpassing niet tot 100% spraakverstaan. Iedere slechthorende ervaart het anders, maar het geeft een indruk hoe lastig het volgen van een gesprek is. Het kost moeite en energie. Daar komt ook nog bij dat de oorzaak van het hoorprobleem een rol kan spelen in de bijkomende problematiek. Is het prelinguaal, is het plots- of laatdoofheid, licht of ernstig, een geleidings- en/of perceptief verlies, enkelvoudig of beiderzijds, is er sprake van tinnitus, hyperacusis, een stoornis in het evenwichtsorgaan of ziekte van Menière?

Hans van Grieken (links) bedankt ir. Reincke

Cijfertjes

Circa 200.000 mensen tussen 18 en 65 jaar hebben problemen met goed horen. Ongeveer 16.000 mensen zijn ernstig slechthorend of doof. Per jaar krijgen 25.000 jongeren gehoorproblemen. 700.000 mensen krijgen dagelijks te maken met schadelijk geluid op het werk. Slechthorendheid staat op de tweede plaats van beroepsziekten. 75% van alle slechthorenden met een normale intelligentie is functioneel analfabeet. 5% van de 30-jarigen heeft gehoorproblemen. Voor 40-jarigen is dit 5-10%, voor 50-jarigen 15%, voor 60-jarigen 25%, voor 75-jarigen 60% en van de 85-jarigen kampt 76% met een gehoorprobleem. Een bedrijfsarts uit Tilburg merkt op: 'ik heb ruim 5.000 mensen en ik ken er maar twee met slechthorendheid. Dat moeten er dus veel meer zijn!'. Gezien het feit dat hij deze dag bezoekt juist om deze twee beter te begeleiden zal hij zeker extra alert zijn op de signalen. Mensen geven vaak niet aan dat ze slechthorend zijn of ze hebben het zelf niet in de gaten. De arts moet bedacht zijn op mogelijke onderliggende gehoorproblematiek bij oververmoeidheid, klachten van overspanning, slapeloosheid, concentratieproblemen, hoofdpijn, ruis in het oor, draaiduizelingen en overgeven. Dit zijn allemaal signalen dat er meer aan de hand kan zijn. Hierover werd opgemerkt: 'Als alle instroom voor de WIA getest zou worden, kan best 10% slechthorend zijn'.

Audiologisch onderzoek

Het onderzoek naar het gehoor omvat een anamnese, otoscopie, toon- en spraakaudiometrie, tympanometrie, otoakoestische emissies, BERA, vrije veldaudiometrie en beeldvormend onderzoek (CT/MRI). Het hoe en waarom van de verschillende audiogrammen wordt besproken en uitgelegd. Interventies zoals hoortoestel, soloapparatuur, (akoestische) werkplekaanpassing, aanpassen van de functie, ringleiding, wek- en waarschuwingsapparatuur, hoortraining en spraakafzien passeren de revue. Ook wordt het analoge hoortoestel kort behandeld in vergelijking met de mogelijkheden die digitale signaalbewerking biedt. Samenvattend kan worden gezegd dat bij beoordeling van de mogelijkheden voor revalidatie en aanpassing van de werkplek de duur en het ontstaan van slechthorendheid sterk bepalend zijn. Ook cognitieve mogelijkheden en flexibiliteit spelen een rol. Zintuigen kunnen in communicatieve situaties complementair zijn. Als er naast het gehoor ook beperkt zicht is, is de impact veel groter dan bij een geïsoleerde beperking. Akoestiekverbetering laat ook goedhorenden beter functioneren. Het is altijd aan te bevelen lawaaibronnen zoveel mogelijk af te schermen en

gebruik te maken van geluidsabsorberende materialen. Akoestische voorwaarden en goede verlichting op de werkplek zijn essentieel voor de slechthorende om te kunnen functioneren. Met betrekking tot het aanpassen van een hoortoestel moet duidelijk zijn dat dit meestal niet voldoende is. Het leren omgaan met gehoorapparatuur moet onder begeleiding worden geleerd. Er moet vakkundig worden gekeken of het hulpmiddel past bij de mogelijkheden van de cliënt.

Communicatie en taal

Prof. Dr. H. Knoors, psycholinguïst en directeur van het diagnostisch centrum van Viataal, gaf een heldere uitleg over 'de betekenis van taal in communicatie en beleving en de effecten van een auditieve/communicatieve beperking hierin'. Interactie is wederkerig. Communicatie gaat een stap verder; er wordt een boodschap uitgewisseld, het is intentioneel. Taal gaat wéér verder. Met een eindig aantal regels en symbolen kan een oneindig aantal zinnen worden gemaakt. Taal is een efficiënte manier om in korte tijd veel informatie over te brengen. Hierbij spelen taalbeheersing en taalvaardigheid een rol. Bij het aanleren van de moedertaal krijgt een kind in de situatie en binnen de context taal aangeboden met veel herhaling. Dit is contextuele redundantie; er wordt meer informatie overgedragen dan is vereist. Het leert spelenderwijs taalgebruik en taalbegrip. Voor de jonge slechthorende zijn er gevolgen voor de communicatie als hetgeen niet wordt gehoord uit de context duidelijk moet worden. Spraakafzien, gebaren en inlevingsvermogen/fantasie moeten het gemis aanvullen en dat is moeilijk bij verminderd taalbegrip. Dit vraagt veel inspanning en geeft grote vermoeidheid. Hierdoor moet een slechthorende steeds op zijn tenen lopen, zeker in het arbeidsproces. Ook bij geleidelijk toenemende slechthorendheid wordt geklaagd over chronische vermoeidheid. Sociale contacten nemen af in frequentie en intensiteit. Dit geeft een verlieservaring die bij ouderen kan leiden tot vereenzaming. Vroegdoven zoeken elkaar op, groeien samen op, leren van jongs af aan om te gaan met hun handicap. Latere doven isoleren zich. Ze blijven gericht op goedgehoorden en haken uiteindelijk af. Zelfs het aanpassen van een hoortoestel lost dit probleem niet altijd op: 'Ik hoor weer iets' is niet hetzelfde als 'ik versta weer iets!' Compensatie voor gehoorverlies biedt Nederlandse gebarentaal, vingerspelling of een tolk.

Begrip

Steeds maar weer iets moeten herhalen voor een slechthorende collega is lastig, maar wel nodig om ze

een plaats te geven in de samenleving. Er moet duidelijkheid zijn in verwachtingen en taken. Vooral doven die zijn opgegroeid in besloten gemeenschappen kennen andere regels. 'Dat snappen ze wel', kan heel verkeerd uitpakken. Collega's moeten leren hoe ze kunnen communiceren met de slechthorende. Niet luid, maar duidelijk spreken en hier en daar een gebaar toevoegen. Schriftelijke communicatie moet kort en bondig zijn. Door de gestoorde taalverwerving zijn spreekwoorden en gezegdes onbekend bij vroegdoven. In gesprekken moet veel worden uitgelegd. Het taalniveau moet worden aangepast. Om dit in de praktijk te ervaren was Marie-Louise Beelen (prelinguaal doof) bereid vragen te beantwoorden. De ondersteuning van een gebarentolk om elkaar écht goed te kunnen verstaan bleef nodig.

Casus

Aan de hand van een casus werd in groepjes een FML ingevuld. Deze lijst heeft een aantal rubrieken waarmee het persoonlijk en sociaal functioneren op een aantal criteria wordt beoordeeld, net als de aanpassing aan specifieke omgevingseisen en werktijden. Daarnaast is er het CBBS waarin de rubrieken worden ingevuld. Uiteindelijk volgt een oordeel over de arbeids(on)geschiktheid. Los van de cijfers moet gekeken worden of er sprake is van een beperking. Dit kan van persoon tot persoon verschillen. De persoon in kwestie moet het uitgangs- en ijkpunt zijn voor de vraag: is het een aandachtspunt of een beperking in de werksituatie?

Kapotte oortjes, niet alleen op het werk

Mevrouw J. Knijn is loopbaanadviseur, de heer B. van Lith is re-intergratieconsulent. Beiden kunnen zij communiceren met hun cliënten in hun eigen (gebaren)taal. Naast aandacht voor de werksituatie geven zij aan dat ook thuis, op vakantie en bij sport het gehoorprobleem blijft bestaan. De ogen nemen een groot deel van de verbale communicatie voor hun rekening. De zwaar slechthorende steekt zoveel energie in communicatie dat de meesten iedere avond al vroeg in bed liggen om bij te tanken. Extreem vermoeid en burn out zijn diagnoses die vaak worden gesteld, maar waarbij de klachten meer wijzen op slechthorendheid. Een testje is de cliënt aan te spreken met een blad papier voor de mond. De slechthorende probeert er automatisch overheen te kijken. Ook doorschrijven terwijl een eenvoudige vraag wordt gesteld en daarna pas opkijken geeft een verrassend effect. De slechthorende vraagt om herhaling of geeft een heel verkeerd antwoord. Een aangepast werkschema is geen overbodige luxe. Een vrije dag is niet een 'genietdag' maar pure noodzaak om de andere dagen te kunnen presteren. De artsen wordt aangeraden eens te kijken naar het onderzoek van Miranda Maurix over dit onderwerp op www.fama.nl.

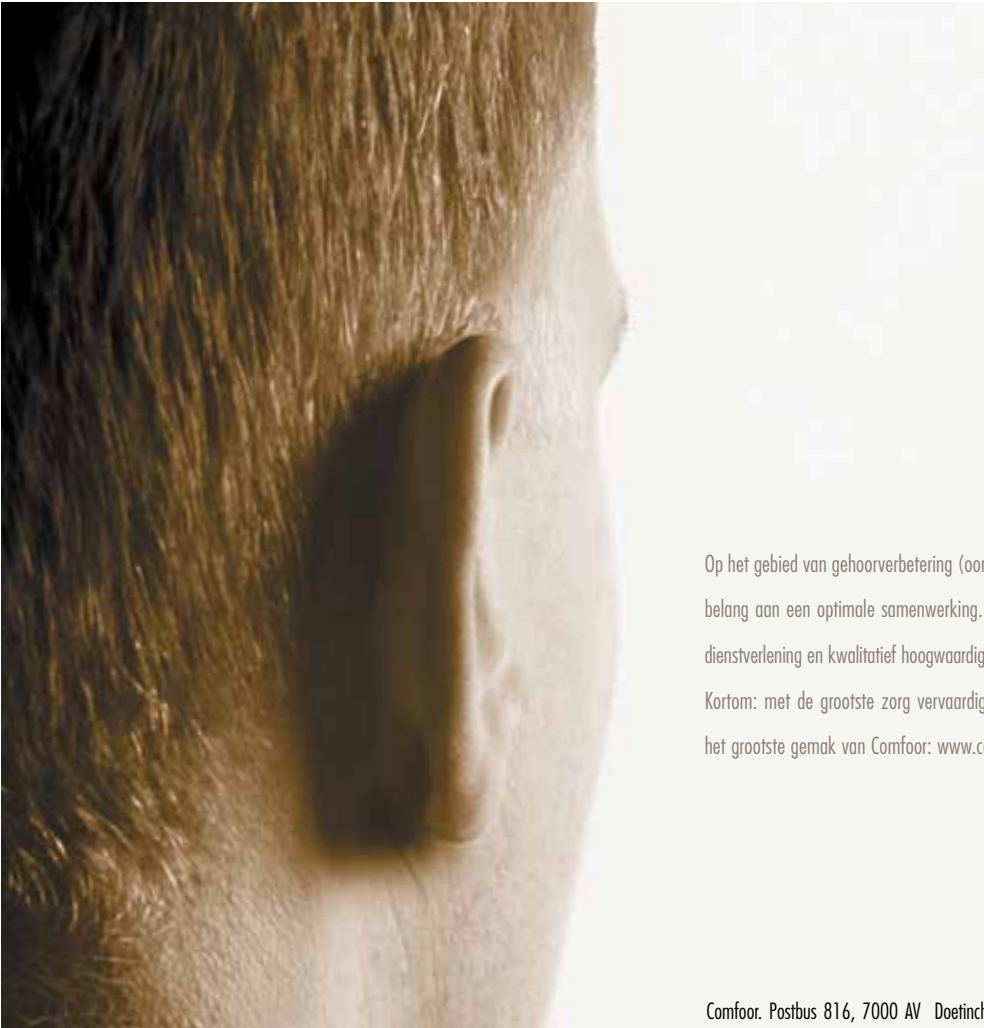
Passende werkplek

Er zijn geen passende dovenfuncties, wel passende werkplekken. Auditief beperkten hebben vaak enorm goed zicht, maar ook inzicht en gevoel. Met inschattingen kunnen ze vaak tóch de draad van een gesprek volgen en ook in een groep informatie oppikken. Ze zijn erg goed in waarnemen, in stap voor stap processen en procedures omdat ze zich op één taak tegelijk richten. Viataal geeft informatie en advies. Bij bedrijven kan een gratis oriëntatiegesprek worden gevoerd over de mogelijkheden. De groep slechthorenden die denkt dat met het aanpassen van een hoortoestel het leed is geleden is groot en ziet niet dat andere klachten er ook bij horen. Zeker als na aanpassing het gehoorverlies toeneemt kan extreme vermoeidheid een signaal zijn. Een job coach kan hierbij helpen. Dit is een persoonlijke begeleider die zich voornamelijk richt op het creëren van een zo optimaal mogelijke werkplek voor de betrokkene. De job coach kan ook uitleg geven aan collega's en de werknemer te leren de resterende communicatieve vermogens zo goed mogelijk te gebruiken. Ook een gezellig kletspraatje op het werk hoort hier bij, en als iemand later in zijn baan weer tegen

problemen aanloopt of als de slechthorendheid verergert, kan de cliënt altijd weer bij Viataal terecht.

Uit de enquête

De bedrijfs-,verzekeringsartsen en arbeidsdeskundigen beoordeelden de dag relevant en leerzaam voor hun werk. Er werd opgemerkt dat deze dag verplicht zou moeten zijn voor verzekeringsartsen. Ook de (extreme) vermoeidheid die kan optreden bij slechthorenden was een eye-opener. Anatomie had minder uitgebreid, werkplekaanpassing juist uitgebreider aan bod mogen komen. De confrontatie met Marie-Louise was voor velen verhelderend en indrukwekkend. Het was een interessante en leerzame cursusdag. T.a.v. mogelijkheden en beperkingen willen de aanwezigen meer onderscheid tussen pre-linguaal dove mensen en mensen die op latere leeftijd slechthorend worden m.b.t. re-integratie en claimbeoordeling. Aandacht voor, en kennis van slechthorendheid onder de groep hulpverleners die in belangrijke mate aan het begin staat van het hulptraject is nog erg basaal, maar het begin is er!

Omdat ieder
oor z'n
eigen verhaal
vertelt

Op het gebied van gehoorverbetering (oorstukjes) en gehoorbescherming (otoplastieken) hechten wij groot belang aan een optimale samenwerking. Afgestemd op uw audicienpraktijk, met onder meer innovatieve dienstverlening en kwalitatief hoogwaardige producten die u als audicien en de consument ten goede komen. Kortom: met de grootste zorg vervaardigd voor een eenvoudige nazorg! Kijk voor meer informatie over het grootste gemak van Comfoor: www.comfoor.com of bel 0314 - 36 35 88.

 comfoor

Comfoor. Postbus 816, 7000 AV Doetinchem, tel. 0314-36 35 88, info@comfoor.com, www.comfoor.com

Nieuws van de Nationale Hoorstichting

Gehoor in onderzoek 2007

Op 27 november 2007 ontving mevrouw Pauline Smeets, voorzitter van de vaste commissie voor VWS van de Tweede Kamer de brochure 'Gehoor in onderzoek 2007'. Zij ontving deze brochure uit handen van Herman ten Berge, coördinator van het HoorPlatform en directeur van de Nationale Hoorstichting. Aanwezig waren onder meer commissieleden en vertegenwoordigers van het HoorPlatform.

'Gehoor in onderzoek 2007', een uitgave van het HoorPlatform, is een vervolg op een soortgelijke brochure die in 2006 verscheen. De brochure bevat een omschrijving van 116 onderzoeken. Het gaat hierbij om onderzoeken op het gebied van preventie, diagnostiek, revalidatie en kwaliteit van leven. Het geheel geeft een totaalbeeld van wat er momenteel gaande is op het gebied van gehooronderzoek in Nederland. 'Gehoor in onderzoek 2007' kon gerealiseerd worden dankzij een subsidie van VWS.

Hoewel Ten Berge erkentelijk was voor de bijdrage van de overheid aan het HoorPlatform, plaatste hij bij de overhandiging van de brochure ook enkele kritische kanttekeningen: 'Zoals u ongetwijfeld weet, heeft de Raad voor Gezondheidsonderzoek op verzoek van de minister van VWS in 2003 rapport uitgebracht over de stand van zaken m.b.t. het gehooronderzoek. Het rapport 'Gehoor voor het gehoor' schetst een somber beeld van de situatie van het gehooronderzoek: weliswaar redelijk goed van kwaliteit maar zeer beperkt van omvang, alle onderzoeksgroepen bevinden zich in een kwetsbaar gebied en hebben niet voldoende kritische massa voor onderzoeklijnen op langere termijn. Het rapport deed een aantal aanbevelingen om deze kwetsbaarheid te verminderen. Het instellen van een HoorPlatform was zo'n aanbeveling. Maar aan de aanbevelingen een Hoorinstituut op te richten en om substantieel en structureel meer middelen beschikbaar te stellen voor het gehooronderzoek is nimmer gehoor gegeven. Sterker nog, de minister van VWS heeft tot op heden niet officieel gereageerd op het RGO-rapport. Gegeven de grote maatschappelijke impact van slechthorendheid en doofheid in een maatschappij die sterk gericht is op onafhankelijkheid van het individu en op informatie-uitwisseling, is wetenschappelijk gehooronderzoek van vitaal belang.' Ten Berge sprak de hoop uit bij de Tweede Kamer een welwillend oor te mogen vinden voor de instandhouding en versterking van het gehooronderzoek in Nederland. De brochure Gehoor in onderzoek is te downloaden via <http://www.hoorstichting.nl/plaatjes/folders/53.pdf>

Nederlanders te optimistisch over kwaliteit eigen gehoor

Ruim 1 miljoen Nederlanders hebben hun gehoor getest via de hoortesten van de Nationale Hoorstichting. Gemiddeld 19% van de deelnemers heeft een slecht gehoor, terwijl maar 5% dat vooraf dacht. Vooral jongeren schatten het eigen gehoor te positief in. De symbolische grens van 1 miljoen testen werd op 31 oktober gepasseerd op de Haagse Steboschool, in aanwezigheid van de heer De Goeij, directeur-generaal Volksgezondheid van het ministerie van VWS, en mevrouw Smeets, TK-lid voor de PvdA en voorzitter van de Vaste Kamercommissie Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Tijdens een master class lanceerden de rappers Lange Frans en Baas B hun eigen versie van de hoortest op www.oorcheck.nl. De rapclass werd verzorgd door ArtMark, bureau voor cultuureducatie.

De belangstelling voor de anonieme snelle hoortesten blijft onverminderd groot bij zowel volwassenen als jongeren. In 2006 werden maar liefst 292.836 testen gedaan. Uit een analyse van de resultaten blijkt dat de deelnemers hun eigen gehoor vaker overschatten dan onderschatten. Vooraf beoordeelt ongeveer 5% van de deelnemers het eigen gehoor als 'slecht' en ongeveer 35% als 'minder goed'. Uit de uitslagen van de testen bleek 19% 'slecht' te horen en 25% 'minder goed'. Met name jongeren zijn te optimistisch over het eigen gehoor, terwijl juist deze groep het vaakst wordt blootgesteld aan hard geluid. Beschadigingen door te harde muziek zijn op latere leeftijd niet meer te verhelpen. Eens kapot is altijd kapot.

De helft van de deelnemers aan de telefonische Nationale Hoortest die onvoldoende of slecht scoort, onderneemt actie in de vorm van een bezoek aan huisarts, KNO-arts, AC of audicien. Dat is belangrijk, omdat slechthorenden gemiddeld 11 jaar wachten voordat ze overgaan tot de aanschaf van een hoortoestel. De hoortesten vormen een belangrijk middel om bewustwording te kweken en om deelnemers feitelijke informatie te verschaffen over de kwaliteit van het eigen gehoor.

De Nationale Hoorstichting lanceerde in januari 2003 de eerste test, de Nationale Hoortest. Belangstellenden kunnen telefonisch (0900-4560123) in een paar minuten tijd het gehoor testen. In oktober 2004 werd de internetversie toegevoegd (www.hoortest.nl). Inmiddels zijn nog drie testen gerealiseerd: www.kinderhoortest.nl (voor kinderen van 4 t/m 12 jaar); www.oorcheck.nl (voor jongeren tot 24 jaar) en www.bedrijfsoorcheck.nl (voor werkenden in lawaai). De Oorcheck is het meest succesvol met bijna 500.000 hoortesten in 2,5 jaar tijd.

Gevaar van muzikspelers voor consumenten in kaart gebracht

bericht van de Nationale Hoorstichting

De Nationale Hoorstichting lanceerde op 21 september www.MP3check.nl, het resultaat van een samenwerkingsproject met de audiologische centra van het AMC en het LUMC, het ministerie van VWS en de Consumentenbond. Voor het eerst kunnen consumenten nu zelf controleren hoe veilig hun MP3-speler is voor het gehoor. De test koppelt de volumeniveaus van de speler en koptelefoon aan het individuele luistergedrag van de gebruiker. Producenten geven tot op heden nauwelijks informatie over volumeniveaus van hun spelers en de gevaren van blootstelling aan harde muziek.

Nieuwe testsite

Voor de nieuwe testsite van de Nationale Hoorstichting zijn tien populaire spelers uitgebreid getest door het AMC en LUMC. De helft van de spelers blijkt een maximum volume van meer dan 100 decibel te produceren. Ter illustratie, volgens de reguliere veiligheidsnormen is het niet veilig om langer dan een kwartier per dag te worden blootgesteld aan een dergelijk volume. Vanaf 85 decibel wordt geluid als mogelijk schadelijk ervaren. Eén speler, de Sweex Bluebay, bereikt zelfs een niveau van 113,3 dB, vergelijkbaar met het geluid van een cirkelzaag op volle toeren. Het onderzoek en de ontwikkeling van de internettest zijn gefinancierd door het ministerie van VWS.

Actuele informatie

De Nationale Hoorstichting streeft ernaar om de site

blijvend te vullen met informatie over de nieuwste MP3-spelers en koptelefoons. De Hoorstichting is hierover in gesprek met de Consumentenbond. De Consumentenbond overweegt om haar testprogramma van MP3-spelers en koptelefoons in de toekomst structureel uit te breiden met informatie over het item gehoorveiligheid. Daarnaast wordt onderzocht of er interesse is bij buitenlandse zusterorganisaties om de internettest in andere landen in te zetten.

Mislukte samenwerking

Samenwerking met de producenten van MP3-spelers is, ondanks herhaalde pogingen van de Hoorstichting, niet van de grond gekomen. Herman ten Berge, directeur van de Nationale Hoorstichting, vindt dat de producenten hun verantwoordelijkheid moeten nemen en consumenten actief moeten gaan informeren over volumeniveaus en de gevaren van te harde muziek. 'De populaire MP3-spelers zijn er momenteel de oorzaak van dat veel jongeren worden blootgesteld aan te hoge geluidsniveaus. Het is onacceptabel dat circa 20.000 jongeren jaarlijks hun gehoor langzaam maar zeker onherstelbaar beschadigen, mede als gevolg van deze spelers.'

De site www.mp3check.nl is een belangrijke aanvulling op www.oorcheck.nl, waar inmiddels circa 500.000 jongeren hun gehoor hebben getest.

(leerling)audiciens gezocht m/v

Wij, het team van Booij Hoortoestellen, zijn op zoek naar versterking voor de locatie Amsterdam. We zoeken het liefst iemand die al ervaring heeft in de hoortoestellenbranche, bezig is met de opleiding tot ass. audicien of vak-audicien.

Wat vinden wij belangrijk:

- collegialiteit
- enthousiasme in je werk
- een luisterend en geduldig oor voor de slechthorende klant
- communicatief aangelegd

ben je geïnteresseerd?

neem dan contact op met dhr. J. Booij
telnr. 020-6197988 of 023-5385121

email: info@booijhoortoestellen.nl
www.booijhoortoestellen.nl

Nieuwe declaratiestructuur LH307 / LH308 van kracht per 01-01-2008

door J. Schneider, AcouSoft Informatisering BV

Waarschijnlijk heeft u al via diverse kanalen vernomen dat per 1 januari 2008 de nieuwe declaratiestructuur LH 307 versienummer 5.2 met bijbehorende retourinformatie LH308 van kracht is. Hoewel de benamingen van de huidige versie LH37 en de nieuwe versie LH307 veel van elkaar weg hebben, is er wel degelijk een verschil tussen de beide standaarden. Zo is onder andere de lengte van de declaratieregels aanzienlijk ingekort. Daarnaast zijn er rubrieken verdwenen en zijn nieuwe rubrieken toegevoegd, zoals het burger service nummer (BSN). De inhoud van de gegevens die u moet insturen is veelal hetzelfde gebleven, maar de gegevens staan in de declaratie op een heel andere plaats. Dit is maar een kleine greep van de veranderingen en dit dekt uiteraard niet de lading. Voor een meer gedetailleerde uiteenzetting van de veranderingen en structuur van de declaraties verwijzen wij naar de Vektis site.

Wat houdt deze verandering nu concreet voor u in? Vanaf 1 januari 2008 bent u verplicht om uw declaraties volgens de nieuwe standaard LH307 in te dienen. Dit betekent niet dat u vanaf die datum de huidige declaratiestandaard kunt uitzetten. Omdat niet alle zorgverzekeraars in staat zijn om hun programmatuur vóór 1 januari op orde te hebben, is er tot 1 april 2008 een uitlooptijd van kracht.

U, als leverancier, moet uw declaraties vanaf 1 januari 2008 op het Vecozo-portaal indienen volgens de nieuwe structuur naar alle zorgverzekeraars die hebben aangegeven dit aan te kunnen, en naar alle andere zorgverzekeraars volgens de huidige structuur. Kortom, u bent tot 1 april 2008 verplicht om beide standaarden te hanteren.

Daarnaast veranderen per 1 januari 2008 voor de hoortoestellenbranche alle GPH-coderingen. Dit zijn classificatiecodes die aan een zorgproduct gekoppeld zijn. Deze nieuwe coderingen moet u zowel in de nieuwe als in de huidige declaraties (opnieuw indienen in 2008) hanteren.

Een overzicht van alle nieuwe GPH-coderingen (versie 10) kunt u downloaden van de Vektis site. Daarnaast hebben

wij uit deze lijst een uittreksel gemaakt voor alle relevante hoortoestelproducten. Ook deze lijst is te downloaden; u gaat hiervoor naar de AcouSoft site.

Links

Links voor meer gedetailleerde informatie met betrekking tot dit onderwerp:

Voor het downloaden van de GPH codelijst versie 10

http://www.vektis.nl/index.php?option=com_remository&Itemid=69&func=fileinfo&id=259

http://www.vektis.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=177&Itemid=49

Beknopt overzicht (abstractie) van de GPH-codelijst betrekking op hoortoestellen

<http://www.acousoft.nl>

Overzicht structuur LH 307 en LH 308

<http://lei.vektis.nl>

Tot slot

Wij adviseren u deze nieuwe structuur zeer serieus te nemen. Een aantal zorgverzekeraars heeft al aangegeven vanaf 1 januari 2008 uitsluitend nog declaraties te willen ontvangen volgens de nieuwe structuur. Mocht u na het lezen van dit artikel en de informatie op de verschillende websites nog vragen hebben, raden wij u sterk aan contact op te nemen met uw huidige software leverancier. Uiteraard kunt u uw vragen ook rechtstreeks aan ons stellen: AcouSoft Informatisering BV, schneider@acousoft.nl

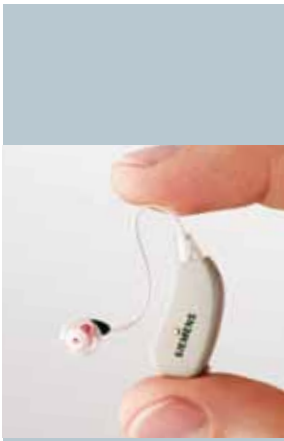
Voor het zorgeloos
beheren en sturen
van uw bedrijfsprocessen.

Specialist in diverse software toepassingen waaronder:

- Het basispakket voor audiocienshandelingen;
- Declaratiesystemen t.b.v. zorgverzekeraars;
- Geautomatiseerde controle op verzekeringsrecht;
- Koppelingen naar financiële administraties;
- Noah 3 specialist.

AcouSoft Informatisering B.V. Leigraafseweg 8, 6983 BP DOESBURG.
(T) 0313 48 55 11 (F) 0313 48 55 12 (E) info@acousoft.nl (W) www.acousoft.nl

CENTRA Active

Dé hooroplossing voor alle omstandigheden

Nu nog
sterkere luid-
sprekerunits
tot 65 dB!

CENTRA Active is onbetwistbaar het meest complete hoortoestel van dit moment. Het toestel is waterafstotend, oplaadbaar met een gebruiksduur van bijna twee dagen en beschikt over Receiver-in-the-Canal (RIC) technologie, waarbij de luidspreker zich in de gehoorgang bevindt. Daarbij zijn de innovatieve CENTRA technologieën zoals SoundSmoothing, DataLearning en e2e wireless in de CENTRA Active geïntegreerd.

Al deze eigenschappen samen in één hoortoestel van slechts 2 cm³: CENTRA Active.

Voor meer informatie stuurt u een e-mail naar centra.active.nl@siemens.com

www.siemens.nl/centra-active

SIEMENS

Als architect van een moderne samenleving draagt Siemens bij aan het oplossen van actuele, maatschappelijke vraagstukken. Siemens is wereldwijd marktleider op het gebied van hoortoestellen en neemt in Nederland een prominente plaats in. Siemens Audiologie Techniek B.V. (SAT) is verantwoordelijk voor de verkoop en reparatie van hoortoestellen op de Nederlandse markt. Bij SAT is de vacature ontstaan voor een

Verkoper Audiologie Techniek

Vacaturenummer NL00461

Uw functie:

- Het verkopen van hoortoestellen aan klanten van SAT binnen uw rayon;
- het verstrekken van productinformatie, het geven van on-the-job training en het bieden van ondersteuning bij de aanpassing van Siemens hoortoestellen;
- het informeren van audiologen, voorschrijvers en KNO-artsen;
- het signaleren van ontwikkelingen in de markt en het inspelen op commerciële kansen voor Siemens.

Uw profiel:

U heeft een relevante vooropleiding (bijvoorbeeld MBO Vakbekwaam Audicien of HBO Logopedie) aangevuld met een commerciële opleiding zoals NIMA Sales. U beschikt over uitstekende commerciële en communicatieve vaardigheden en ruime kennis van hoortoestellen, audiometrie en de audicienbranche.

Geïnteresseerd?

Dan zien we uw sollicitatie graag tegemoet. Solliciteren kan online via www.siemens.nl/career. U kunt zoeken op bovenstaande vacaturenummers. Voor meer informatie over deze functie kunt u contact opnemen met Hubert de Haan, tel. 070 - 333 3936.

Medewerker Verkoopbinnendienst

Vacaturenummer NL00463

Uw functie:

- Het verstrekken van productinformatie en het bieden van ondersteuning bij de aanpassing van Siemens hoortoestellen aan klanten van SAT;
- het aannemen van orders en adviseren over de juiste productkeuze;
- het ondersteunen d.m.v. telefonische verkoop aan klanten;
- het bereiken van een voorkeurspositie voor Siemens producten bij klanten.

Uw profiel:

U heeft een relevante vooropleiding (bijvoorbeeld MBO Vakbekwaam Audicien of HBO Logopedie) en enkele jaren commerciële ervaring. U beschikt over uitstekende communicatieve vaardigheden en een goede kennis van de Nederlandse en Engelse en bij voorkeur ook Duitse taal. Ruime kennis van de audicienbranche en PC-vaardigheid zijn een must.

Siemens Audiologie Techniek

www.siemens.nl/career

SIEMENS

Van het NVAB bestuur

door Mr. J.F.H. (Koos) Voogt, voorzitter NVAB

Je staat soms verbaasd wat er allemaal komt kijken in een bedrijfstak als die van de audiciens. Graag schets ik enkele impressies van activiteiten waaraan ik vanuit de NVAB deelnam. Bezigheden, die stuk voor stuk in het teken staan van verbetering van de zorg aan consumenten.

Nationaal Overleg Audiologische Hulpmiddelen

Het NOAH is een overleg tussen de beroepsgroepen die inhoud geven aan de hoorzorg: KNO-artsen, audiologen en AC's, fabrikanten en importeurs, audiciens en niet te vergeten de patiëntenvereniging NVVS. Hierbij voert de Hoorstichting het secretariaat. Op 22 oktober jl. was er een forse agenda, waar ik twee punten uitpik.

De Veldnorm is op een haar na klaar. De zorgaanbieders willen gezamenlijk de behandeling optimaal inrichten. De wens tot het terugdringen van allerlei regels maakt het nodig op te schrijven wat je onder goede zorg verstaat. Dit is niet alleen een belangrijk toetsingskader voor de beroepsgroepen zelf, maar ook richting consumenten en zorgverzekeraars. Ik hoop dat alle partijen begin 2008 met deze Veldnorm instemmen.

Een ander wetenswaardig punt is dat vanuit de zorgverzekeraars Marco van Rijn van VGZ aan het NOAH gaat deelnemen. Ik ben daarmee zeer ingenomen. In het overleg komen meermalen verzekeringszaken aan de orde en dan is directe terugkoppeling van een deskundige belangrijk. De verzekeraars hebben een regiefunctie in de zorg; bij overleg over de essenties van een kwalitatieve hoorzorg voor verzekerden behoren zij betrokken te zijn. Goed nieuws dus, die directe betrokkenheid!

NVVS project:

verzekerd van een goed hoorhulpmiddel

Met de NVVS heb ik recent contact gehad over een projectplan waarbij de vereniging zich nadrukkelijker wil opstellen als collectieve spreekbuis en belangenbehartiger van gebruikers van hulpmiddelen. Dit betekent het verstrekken van onafhankelijke en bruikbare informatie over merken en modellen, leveranciers (audiciens) en zorgverzekeraars. Een en ander is te combineren met ervaringsgegevens van gebruikers. Ik vind dat dit plan een impuls aan de tevredenheid van consumenten kan geven. Het draagt bij aan kritische, maar constructieve relatie tussen consumenten en producenten van hoorzorg.

Contacten over nieuwe opzet audicienopleiding

Een groot probleem is de beschikbaarheid van goed opgeleide audiciens. Enerzijds gaat het hier om het aantrekken van voldoende jonge mensen om de opleiding te starten, aan de andere kant om hen zo te scholen dat zij hun taak in de hoorzorg adequaat kunnen vervullen. De afgelopen maanden heb ik mogen ervaren dat dit geen sinecure is. Onder auspiciën van het Kennis- en Opleidingencentrum in Nieuwegein is het Platform Gezondheidstechniek opgericht. Doel is op termijn te komen tot een gezamenlijke opleiding van diverse technische beroepen om de studenten uiteindelijk te laten kiezen voor het vak dat hen het meeste ligt. Daarvoor moeten opleidingen actualiseren, flexibel zijn en maatwerk leveren. Dit gaat gepaard met de invoering van een ingangstoets, gezamenlijke basis- en specifieke verdere opleiding. Een organisatie als de NVAB is hier nauw bij betrokken. Volgend jaar zal hierover meer bekend worden, maar uitgangspunt is een zorgvuldige uitvoering van dat verandertraject.

Algemene Ledenvergadering (ALV) 28 november 2007

Deze ALV kenmerkte zich door een grote levendigheid. Een punt dat de vergadering meteen al bezighield was de vraag naar gediplomeerde audiciens. Bekend is dat aan deze vakmensen een tekort is. Bedrijven doen er alles aan hen aan zich te binden, ook en vooral nieuwkomers op de markt. De ALV stelde vast dat de werving van vakkundig personeel van het ene bij het andere bedrijf op een behoorlijke manier moet gebeuren. Een ander interessant punt is hoe een NVAB-lid zijn praktijk moet voeren: is het nodig dat een winkelvestiging 'in overwegende mate' beschikt over een audicien of is er mee te volstaan de audicien maar een deel van de week gericht in te zetten? Het bestuursvoorstel hield in dat het eerste het geval moet zijn. De ALV nam uiteindelijk dat voorstel over.

Namens de NVAB wil ik de lezers van De Audiciens een prettige jaarwisseling wensen. Op naar een positief 2008, waarin ik u in deze rubriek weer hoop bij te praten.

Congressen, seminars en wetenswaardigheden

11 januari 2008

Minisymposium Tinnitus

LUMC Leiden

Aanmelden: e-mail: NTPjan2008@tinnitus.nl

25 januari 2008

NVA Wintervergadering 2008

Jaarbeurs Utrecht

www.ned-ver-audiologie.nl

12 april 2008

StAr Seminar

www.audicienregister.nl

17 april 2008

NVA Voorjaarsvergadering 2008

Nieuwegein

www.ned-ver-audiologie.nl

15-17 mei 2008

5th Widex Congress of Paediatric Audiology

Okura Hotel Amsterdam

www.widex.com/5pc

Voor StAr accreditatiepunten zie de website: www.audicienregister.nl

Colofon

Opmaak

Richard Groenevelt

Printservice Goes

www.printservicegoes.nl

Redactie

Ginette van Wijngaarden- Waar

Erik van Wijngaarden

Christianne Nijzink- van Grinsven

audiciens@yabeau.nl

Uitgever

Jacco van Boven

Yabeau
STUDIO

Postbus 2

4484 ZG KORTGENE

www.yabeau.nl

Vrienden die **aanbellen**

Vrolijke **muziek**

Spetterend plezier

Breng **geluid**
tot leven,
kom werken
bij Beter Horen!

Tel.: (0313) 48 55 85

E-mail: info@beterhoren.nl

Website: www.beterhoren.nl

Beter Horen

We brengen geluid tot leven

• EPOQ-GEBRUIKERS ERVAREN HET VERSCHIL

- “Ik voel me nu veiliger, ik hoor nu zelfs auto’s aankomen zonder dat ik me hoef om te draaien.”
- “Ik hoor niet alleen beter. Ik zie ook beter, omdat ik nu weet waar ik moet kijken.”
- “Op de kleuterschool waar ik werk kan ik horen wie me roept en waar het geluid vandaan komt. Mijn vermogen om te horen is breder geworden - ik hoor extra dimensies.”

